

รายงานประจำปี 2546-2547

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สารบัญ

	หน้า
สารจากผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	2
ทำเนียบผู้บริหาร	3
ความเป็นมา	5
วิสัยทัศน์	5
พันธกิจ	5
อำนาจหน้าที่	5
โครงสร้าง	6
กรอบอัตรากำลัง	7
งบประมาณ	8
สรุปผลการดำเนินงาน	9
● การดำเนินงานด้านสตรี	9
● การดำเนินงานด้านครอบครัว	19
● การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายสตรี และสถาบันครอบครัว	31
● คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรี และสถาบันครอบครัวแห่งชาติ (กสค.)	40
● การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการ	43
● การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	45
● การพัฒนาระบบราชการ	47
แนวทางการดำเนินงานขั้นต่อไป	51
รายงานสถานการณ์สังคมไทย	54
● ความเสมอภาคหญิงชาย	54
● สถานการณ์ครอบครัวไทย	63

สารจาก

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) เป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย มาตรการและกลไกในการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายและการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

ตลอดระยะเวลาสองปีที่ผ่านมา สค. ได้มุ่งมั่นเสริมสร้างและผลักดันการพัฒนาศักยภาพของสตรี และการรณรงค์ส่งเสริมสถาบันครอบครัวอย่างต่อเนื่องตามนโยบายรัฐบาลและตามภารกิจเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมส่วนรวม

ด้วยเหตุนี้ สค. จึงได้จัดทำรายงานประจำปีขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการและองค์กรเครือข่ายต่างๆ ได้ทราบถึงบทบาท ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของ สค. ตลอดจนผลการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพสตรี การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวที่ผ่านมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาสาระต่างๆ ในรายงานประจำปีฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสร้างความเข้าใจถึงแนวทางการพัฒนางานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้มากยิ่งขึ้น

ผมขอขอบคุณข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้อุทิศร่างกายแรงใจ มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันขันแข็งและรับผิดชอบช่วยกันแก้ไขปัญหาสังคมและสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคมโดยยึดมั่นในผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นสำคัญ และขอถือโอกาสนี้ยืนยันเจตนารมณ์ว่า “สค.” จะเป็นภาคีกับทุกภาคส่วนในการปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติตลอดไป

(นายชาญยุทธ โฆศิริรินทร์)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กำนันยบปฏิบัติการประจำปี 2546

นางสีน้อย เกษมสันต์ ณ ออยุธยา
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

นายชาญยุทธ ไชศิริพันธ์
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรี
และสถาบันครอบครัว

นางสาวชะไม สงวนพันธุ์
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรี
และสถาบันครอบครัว

นายสุจิตต์ ไตรพิทักษ์
ผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว

นางกิงแก้ว อินหว่าง
ผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

นางจิตราภา สุนทรพิพิธ
ผู้อำนวยการ
กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย

นางอนุสรณ์ อินทร์กำแพง
ผู้อำนวยการกองกลาง

นางจันทรีศิริ สุนธฉายา
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ทำเนียบผู้บริหารประจำปี 2547

นายชาญยุทธ โมศรินทร์
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

นายธีระวุฒิ อรุณเวช
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรี
และสถาบันครอบครัว

นางกิงแก้ว อินห้วง
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรี
และสถาบันครอบครัว

นายสุจิตต์ ไตรพิทักษ์
ผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว

นางจิตราภา สุนทรพิพิธ
ผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

นางอนุสรณ์ อินทร์กำแพง
ผู้อำนวยการ
กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย

นางจันทร์ศิริ สุนธณายา
ผู้อำนวยการกองกลาง

นางสาวอู่มพร กังवालไกล
หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

นายสมชาย วุฒิสมบูรณ์
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ความเป็นมา

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 โดยอาศัยอำนาจตาม

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 มาตรา 17
- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 มาตรา 35 (1)
- พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 มาตรา 35 (1)
- กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2545

โดยโอนกิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้สิน ภาระผูกพัน พนักงาน ลูกจ้างและอัตรากำลังของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ฝ่ายพัฒนาสตรีในกองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และบางส่วนของกองความมั่นคงแห่งสังคม กองนิคมสร้างตนเอง กองบริการชุมชน กองส่งเสริมวิชาชีพ และกองสัมมาอาชีพสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) มีพันธกิจ ที่สอดคล้องกับ ;

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 มาตรา 30 “ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” และหมวด 5 มาตรา 80 “รัฐต้องส่งเสริม ความเสมอภาคหญิงชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว”
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545-2549 “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน และการคุ้มครองทางสังคม : การสร้างความมั่นคงทางสังคมและความเข้มแข็งของครอบครัว”
- นโยบายรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร “นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง ด้านครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ” โดยเฉพาะในการสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็ง เป็นหน่วยพื้นฐานในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและเป็นภูมิคุ้มกันจากปัญหาสังคมแก่สมาชิกทุกวัยในครอบครัว โดยมีนโยบายที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับสตรีและสถาบันครอบครัว เช่น การมุ่งส่งเสริมสิทธิ สถานภาพและบทบาทของสตรี การพัฒนาศักยภาพของสตรี ให้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพัฒนาชุมชนและประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมไปถึงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

วิสัยทัศน์

สค. เป็นหน่วยงานหลักระดับชาติในการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย และความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวสู่สังคมที่มั่นคง

พันธกิจ

ดำเนินการพัฒนาศักยภาพสตรี ส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สร้างความเข้มแข็งของครอบครัว โดยการกำหนดนโยบาย มาตรการ กลไกการส่งเสริมสนับสนุนภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนด เพื่อให้สตรีได้รับการพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ มีความเสมอภาคและเป็นธรรมทางสังคม และให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและสังคม

อำนาจหน้าที่

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2545 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวไว้ ดังนี้

- 1) พัฒนาและเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพ ความเสมอภาคของหญิงและชาย และความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว เพื่อความมั่นคงในการดำรงชีวิต
- 2) เสริมสร้างและพัฒนามาตรการ กลไกในการส่งเสริมศักยภาพ ความเสมอภาคของหญิงชาย และความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว
- 3) ส่งเสริม และสนับสนุนทางวิชาการและทรัพยากรในการดำเนินการของเครือข่าย เพื่อส่งเสริมศักยภาพ สร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมของหญิงและชาย และความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้มีการดำเนินการตามพันธกรณี ข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 5) ส่งเสริมและประสานการดำเนินการเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรีตามกฎหมาย
- 6) วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพ ความเสมอภาคและความเป็นธรรมของหญิงและชาย และความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว
- 7) กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล และติดตามประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรการที่กำหนด
- 8) ประสานข้อมูลด้านการส่งเสริมศักยภาพ ความเสมอภาค ความเป็นธรรมของหญิงและชาย และความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว
- 9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้าง

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

1) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.)

ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารของหน่วยงาน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพคุ้มค่า โดยนำวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบราชการ

2) หน่วยตรวจสอบภายใน (ตสน.)

ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล ตัวเลขต่างๆ ทางการเงิน การบัญชี และรายงานทางการเงิน โดยครอบคลุมถึงการดูแลป้องกันทรัพย์สิน ตรวจสอบการปฏิบัติ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงาน งานและโครงการต่างๆ ของส่วนราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

3) กองกลาง (กกล.)

ดำเนินการเกี่ยวกับงานอำนวยการ งานบริหารทั่วไป งานนิติการ งานบริหารงานบุคคล งานการเงินและการบัญชี งานแผนงานและงบประมาณ งานประชาสัมพันธ์และงานศูนย์ข้อมูล

4) กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย (กพข.)

ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมประสานงานองค์กรเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว ภาครัฐ เอกชนและองค์กรประชาชนทั้งในและนอกประเทศ การเสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่าย รวมทั้งการรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชน เพื่อเป็นเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

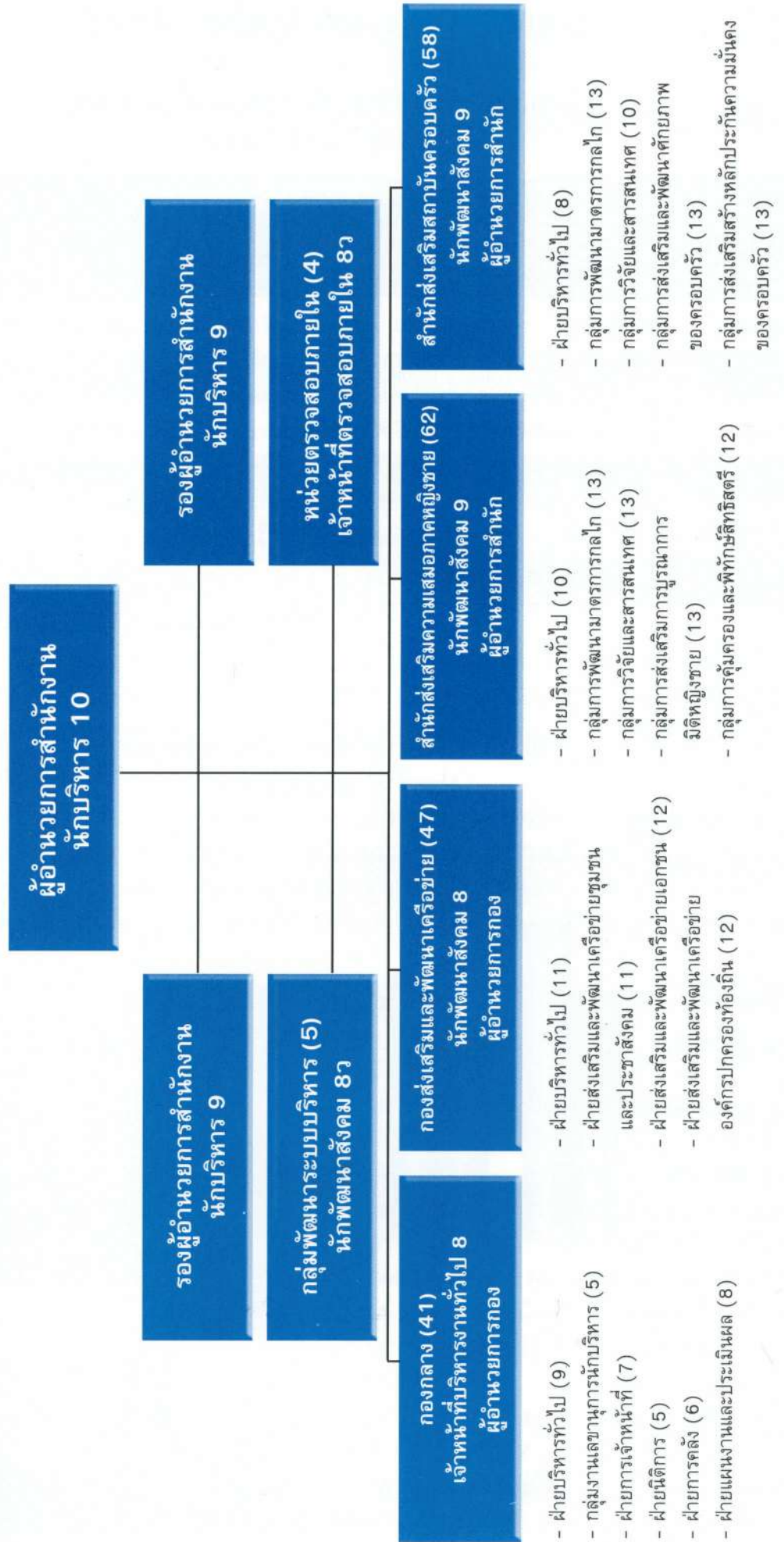
5) สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย (สญช.)

ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพและสถานภาพสตรี ความเสมอภาคและความเป็นธรรมของหญิงชาย การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี โดยเสนอแนะแนวทาง พัฒนามาตรการกลไก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนและผลักดันให้มีการดำเนินการตามพันธกรณี ข้อตกลง และความร่วมมือระหว่างประเทศ

6) สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว (สศค.)

ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครอบครัว การสร้างหลักประกันและความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ โดยเสนอแนะแนวทาง พัฒนามาตรการ กลไก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของครอบครัว และสนับสนุนการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างสัมพันธภาพของครอบครัว

กรอบอัตรากำลังของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

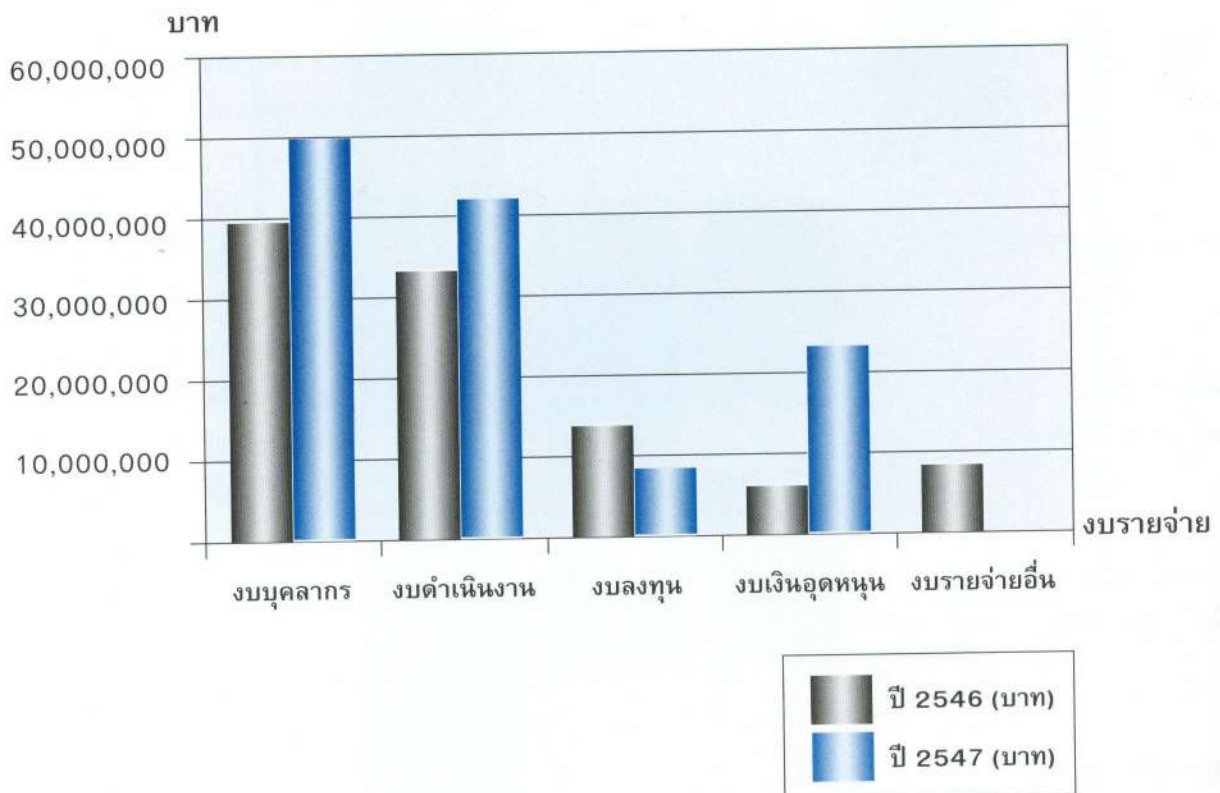

งบประมาณประจำปี 2546-2547

ตารางแสดงการเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่าย
ประจำปี 2546-2547

งบรายจ่าย	ปี 2546 = 98,500,800 บาท					ปี 2547 = 120,830,280 บาท		
	พ.ร.บ.	งบกลาง ระยะ 1	งบกลาง ระยะ 2	งบกลาง	รวม	พ.ร.บ.	งบกลาง	รวม
งบบุคลากร	38,604,300	-	-	897,000	39,501,300	40,233,400	8,832,980	49,066,380
งบดำเนินงาน	10,969,200	3,700,000	18,761,700	-	33,430,900	34,695,700	6,960,000	41,655,700
งบลงทุน	-	6,300,000	7,207,300	-	13,507,300	7,339,200	-	7,339,200
งบเงินอุดหนุน	4,939,000	-	-	-	4,939,000	18,089,000	4,680,000	22,769,000
งบรายจ่ายอื่น	3,000,000	-	-	4,122,300	7,122,300	-	-	-
รวม	57,512,500	10,000,000	25,969,000	5,019,300	98,500,800	100,357,300	20,472,980	120,830,280

แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่าย
ประจำปี 2546-2547

สรุปผลการดำเนินงาน ของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.)

การดำเนินงานด้านสตรี

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาศักยภาพสตรีและส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายได้ดำเนินการโดยยึดถือ แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) เป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน โดยเป็นแผนที่บูรณาการแนวคิดทิศทางการจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ที่บัญญัติรับรองสิทธิและความเสมอภาคหญิงชาย ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ รวมทั้งปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่งเพื่อความก้าวหน้าของสตรี ประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย และภายใต้แผนดังกล่าวได้กำหนดวิสัยทัศน์สตรีที่พึงประสงค์ ให้สตรีทุกคนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตลอดช่วงอายุ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในทุกด้านทุกระดับ ได้รับการคุ้มครองจากครอบครัว ชุมชนและสังคม และได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคกับชาย ผลงานการดำเนินงานที่ผ่านมาของ สค. ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามแผนพัฒนาสตรีดังกล่าว ได้แก่

การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมสถานภาพสตรี

สค. ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง กำหนดอนาคตของท้องถิ่น ดังนั้น การเลือกตัวแทนมาบริหารจัดการและการตรวจสอบ ควรเริ่มจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และการเมืองระดับท้องถิ่น สตรีในชนบทได้รับการยอมรับสูงในการรวมกลุ่มช่วยเหลืองานในชุมชน การขยายบทบาทสู่ อบต. จึงเป็นการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดในการส่งเสริมให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง

สค. ได้ดำเนินการ “โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง” ขึ้น โดยเน้นการเป็นผู้แทนของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ในระบบการบริหารงาน ท้องถิ่น หนุนแรงให้สตรีมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น (อบต.) เพิ่มประสิทธิภาพให้กับสตรี เพื่อให้มีความมั่นใจ และมีความพร้อมที่จะสมัครรับการเลือกตั้งสมาชิก อบต. รวมทั้งมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในสัดส่วนที่สูงขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ได้แก่

■ การประชุมเชิงปฏิบัติการรณรงค์การมีส่วนร่วมของสตรีทางการเมืองในส่วนกลาง และภูมิภาค รวม 5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 2,739 คน

■ การฝึกอบรมที่มหาวิทยาลัยท้องถิ่น จำนวน 390 คน เพื่อทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยงในด้านวิชาการ การเมืองและการบริหารท้องถิ่น

■ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพผู้นำสตรี ให้มีความพร้อมที่จะลงรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิก อบต. ปี 2546 จำนวน 616 อบต. 49,280 คน ปี 2547 จำนวน 2,141 อบต. มีสตรีสนใจเข้าร่วมประชุมจำนวน 8,540 คน และขยายผลสู่กลุ่มสตรีในตำบล/ ชุมชน/ หมู่บ้าน จำนวน 213,500 คน

■ การฝึกอบรมเพิ่มทักษะการบริหารงานแก่สมาชิก อบต. สตรี 2 รุ่น จำนวน 103 คน

■ การจัดพิมพ์คู่มือ “ผู้หญิง ชุมชน และ อบต.” จำนวน 100,000 เล่ม มอบให้ผู้นำสตรี หมู่บ้านละ 1 เล่ม

ผลจากการดำเนินงานได้กระตุ้นให้สตรีที่มีความสนใจในการเมืองท้องถิ่น สนใจลงสมัครรับเลือกตั้งมากขึ้น และสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปต.) โดยในปี 2546 ดำเนินการในพื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลที่ครบวาระในปี 2546 จำนวน 616 ตำบล 6,617 หมู่บ้านใน 58 จังหวัด ผลการดำเนินงานมีสตรีลงสมัคร จำนวน 3,403 คน และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก อปต. จำนวน 1,379 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ของผู้ได้รับเลือกตั้งทั้งหมด ในปี 2547 ดำเนินการในพื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลที่ครบวาระในปี 2547 จำนวน 2,141 ตำบล ใน 71 จังหวัด (เลือกตั้งในวันที่ 18 และ 25 กรกฎาคม 2547) ผลการเลือกตั้ง 56 จังหวัด ผลการดำเนินงานมีสตรีลงสมัคร จำนวน 11,260 คน และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก อปต. จำนวน 4,294 คน คิดเป็นร้อยละ 12.84 ของผู้ได้รับเลือกตั้งทั้งหมด

นอกจากนี้ยังมี **การจัดประชุมสุดยอดระดับชาตินายกเทศมนตรีและเทศมนตรีสตรี** ณ ศูนย์ประชุมองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 2-3 ตุลาคม 2546 มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 130 คน มีการรับรองแผนปฏิบัติการส่งเสริมความก้าวหน้าของสตรีในการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเป็นแผน 5 ปี และได้มีการจัดตั้งเครือข่ายสตรีเพื่อส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครือข่ายภาคประชาชน เกิดจากการรวมตัวของนายกเทศมนตรี เทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลสตรี จากทุกภาคของประเทศ ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับท้องถิ่น

การสร้างเครือข่ายสตรีเพื่อส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีการจัดฝึกอบรม “บทบาทสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจแก่สตรีเรื่องรัฐธรรมนูญ การเมืองการปกครองท้องถิ่น เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ แนวคิด ประสบการณ์ การทำงานการเมืองทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และเชื่อมร้อยเครือข่ายสตรีท้องถิ่น เพื่อให้เกิดสื่อกลาง เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว ซึ่งดำเนินการจัดประชุมใน 4 ภาค ได้แก่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วันที่ 8 มิถุนายน 2547 ที่จังหวัดนครราชสีมา และวันที่ 24 มิถุนายน 2547 ที่จังหวัดอุดรธานี) **ภาคเหนือ** (วันที่ 17 มิถุนายน 2547 ที่จังหวัดอุตรดิตถ์ และวันที่ 2 กรกฎาคม 2547 ที่จังหวัดพิจิตร) **ภาคกลาง** (วันที่ 26 มิถุนายน 2547 ที่จังหวัดราชบุรี) **ภาคใต้** (วันที่ 14 มิถุนายน 2547 ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และวันที่ 4 กรกฎาคม 2547 ที่จังหวัดพัทลุง)

นอกจากการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ตามข้างต้นแล้ว สค. ได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้สตรีได้เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองเพิ่มขึ้น เช่น จัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ สติกเกอร์ หนังสือคู่มือ เทป เป็นต้น เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรสตรี และองค์กรประชาชนที่สนใจ

สค. ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทสตรีในด้านต่างๆ จึงได้จัดงานกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทสตรี ได้แก่

■ **กิจกรรมวันสตรีสากล ปี 2546 การจัดเวทีเสวนา : เวทีพลังหญิง** ในหัวข้อ “ผลงานที่ภูมิใจ ข้อคิดในการเพิ่มพลังการทำงานของผู้หญิง” วันที่ 8 มีนาคม 2546 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์

■ **การจัด Press Tour เรื่องความมั่นคงของผู้หญิง: ภัยจากยาเสพติด** เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2546 ณ ทัศนสถานหญิงกลาง นำไปสู่การเสนอแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 246, 247 (การทูลเอาโทษหญิงตั้งครรภ์)

และในส่วนภูมิภาคมีการขอความร่วมมือและเชิญชวนจังหวัดต่างๆ สนับสนุนการจัดกิจกรรมโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในจังหวัด การดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การอบรมสัมมนาให้ความรู้

เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของสตรี การเดินขบวนเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ การจัดนิทรรศการ การมอบเกียรติบัตรแก่ผู้นำสตรี การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน เป็นต้น

การดำเนินการดังกล่าวเป็นการสร้างโอกาสให้แก่สตรี เพื่อมุ่งให้สตรีเป็นผู้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมการพัฒนาที่สำคัญและเพื่อให้สตรีได้มีสถานภาพและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาซึ่งส่งผลให้สตรีได้รับการส่งเสริม พัฒนา และแสดงออกซึ่งศักยภาพที่มีอยู่เต็มความสามารถ

นอกจากนี้ยังได้จัดทำสารานุกรมสตรี จำนวน 20,000 ฉบับ เผยแพร่แก่กลุ่มองค์กรสตรี ประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความตระหนักในบทบาทและศักยภาพของสตรี

■ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสถานภาพสตรี” สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างความตระหนัก ในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย โดยดำเนินการจัดประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ในการกำหนดยุทธศาสตร์อย่างเร่งด่วน เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2546 ณ โรงแรมรามาคาร์เดน กรุงเทพฯ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีด้านสังคม (ศาสตราจารย์ ประชัช เปี่ยมสมบุรณ์) ร่วมประชุมและรับฟังการนำเสนอยุทธศาสตร์ที่ได้จากการประชุม ที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายในการเร่งรัดดำเนินการเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคในสังคมต่อไป

■ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ มีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นเตือนให้สังคมตระหนัก เข้าใจถึงความสำคัญของสตรีผู้เป็นแม่และเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ มีการจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 8 - 12 สิงหาคม 2546 ณ ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ สาขาบางกะปิ โดยมีพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชทินนิตตามาตุ เป็นองค์ประธานพิธี และมอบรางวัลให้แก่สื่อที่ส่งเสริมบทบาทแม่ดีเด่น ในงานมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่แม่ สตรี และครอบครัว

■ การจัดงานเนื่องในวันสตรีสากล วันที่ 8 มีนาคม 2547 โดยในส่วนกลาง สค. เป็น เจ้าภาพร่วมกับสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ ณ หอประชุมกองทัพเรือ กรุงเทพฯ โดยมีนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นประธานพิธี ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยคณะทูตและคูสมรส จาก 65 ประเทศ ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer-CGEO) จาก 19 กระทรวง 140 กรม สมาชิกสภาสตรีแห่งชาติฯ รวม 800 คน ในส่วนภูมิภาค ได้เชิญชวนให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาสตรีต่างๆ ร่วมจัดงานวันสตรีสากลด้วย

งานวันแม่ ปี 2546 พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ เสด็จเป็นองค์ประธานพิธี

การจัดงานเนื่องในวันสตรีสากล ปี 2547

■ การจัดงานเนื่องในวันสตรีไทย วันที่ 1 สิงหาคม

โดย สค. ได้ร่วมมือกับสภาสตรีแห่งชาติฯ กรมการพัฒนาชุมชน และกระทรวงอุตสาหกรรม จัดงานวันสตรีไทยประจำปี 2547 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี มีการมอบรางวัล “สื่อดีเด่นส่งเสริมความเป็นแม่” แก่สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ที่นำเสนอความสำคัญของความเป็นแม่ การส่งเสริมบทบาทแม่ผ่านสายตาของสมาชิกครอบครัว

ในส่วนภูมิภาคได้ขอความร่วมมือผู้ว่าราชการทุกจังหวัด จัดกิจกรรมงานวันสตรีไทยขึ้น และขอความร่วมมือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด พิจารณาคัดเลือกสตรีจังหวัดละ 5 ราย เพื่อยกย่องเชิดชูเป็น “สตรีไทยหัวใจแกร่ง” พร้อมรับทุนประกอบอาชีพ

งานวันสตรีไทย 1 สิงหาคม 2547

การบูรณาการมิติหญิงชาย

การดำเนินการเรื่องการบูรณาการมิติหญิงชายและการสนับสนุนกลไกในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย สืบเนื่องจาก มติ ครม. เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 กำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม มอบหมายผู้บริหารระดับ รองปลัดกระทรวงหรือรองอธิบดีขึ้นไป จำนวน 1 คน ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer-CGEO) และมอบหมายให้หน่วยงานระดับสำนัก/กอง ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Focal Point) นั้น สค. ได้ดำเนินการในหลายด้านเพื่อให้มีการบูรณาการมิติหญิงชายเข้าไปในทุกส่วนของ กระบวนการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรและ หน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ CGEO/Gender Focal Point ใน 19 กระทรวง 140 กรม ดังนี้

■ การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ ภายในกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วย

- การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หลักสูตรผู้ปฏิบัติงาน รวม จำนวน 2 รุ่น เมื่อวันที่ 7-9 กรกฎาคม และ 21-23 กรกฎาคม 2546 ณ โรงแรมบางกอกพาเลส และ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ก จำนวน 109 คน

- การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หลักสูตรการเป็นวิทยากร ระหว่างวันที่ 17-19 และ 22-26 มีนาคม 2547 ณ โรงแรมรอยัล เจมส์ลอดจ์ ศาลายา นครปฐม จำนวน 21 คน

- การจัดอบรมเสวนาความรู้ทางวิชาการในหัวข้อเรื่อง Gender วันละคำ: ความหมาย และแนวคิด โดย คุณกรวิภา บุญชื้อ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาสตรีจากสหประชาชาติ (UNIFEM) จำนวน 2 ครั้ง แก่บุคลากร สค. จำนวน 150 คน เมื่อ 28 เมษายน และ 11 พฤษภาคม 2547

● การสัมมนาวิชาการเพื่อจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายแก่ Focal Point ของหน่วยงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 2 ครั้ง รวม 60 คน เมื่อเดือนเมษายน และเดือนสิงหาคม 2547

■ การพัฒนาองค์ความรู้และการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายด้านมิติหญิงชายกับ CGEO และ Gender Focal Point ของ 19 กระทรวง 140 กรม ประกอบด้วย

● การเสวนาเรื่องการบูรณาการมิติหญิงชายของหน่วยงานภาครัฐแก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ โรงแรมรอยัล ปริ๊นเซส หลานหลวง เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2546

● การประชุมผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (CGEO) จำนวน 142 คน โดยได้บูรณาการร่วมกับการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสถานภาพสตรี” ณ โรงแรมรามาร์การ์เด้นท์ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2546

● การประชุมหัวหน้าศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในหน่วยงาน (Gender Focal Point) 125 คน ณ โรงแรมเอเชียพัทยา จ.ชลบุรี เมื่อวันที่ 1-2 กันยายน 2546

● การสร้างความเข้มแข็งของศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชายของส่วนราชการร่วมกับสำนักงาน ก.พ. ณ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 27, 28 และ 30 กรกฎาคม 2547

● การจัดฝึกอบรมหลักสูตร บทบาทหญิงชายเบื้องต้นสำหรับศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย จำนวน 40 คน ณ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2547

● การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคมเพื่อสตรี” มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 60 คน ณ โรงแรมแกรนด์ ทาวเวอร์อินน์ วันที่ 16 กรกฎาคม 2547

● การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างบทบาทและความเสมอภาคหญิงชาย ณ กระทรวงสาธารณสุข มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 80 คน เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2547

■ การพัฒนาเครื่องมือในการบูรณาการมิติหญิงชาย เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์และสร้างความรู้ความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อสตรี เพื่อให้สังคมเห็นความสำคัญและศักยภาพของสตรีและนำมาซึ่งความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ได้แก่

- คู่มือแผนแม่บทการสร้างเสมอภาคระหว่างหญิงชายในส่วนราชการจำนวน 4,000 เล่ม
- แผ่นพับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านมิติหญิงชายจำนวน 50,000 แผ่น
- หนังสือ Gender for the Beginner จำนวน 7,500 เล่ม
- คู่มือด้านการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย จำนวน 1,000 เล่ม
- คู่มือมิติหญิงชายกับการพัฒนา จำนวน 1,500 เล่ม
- คู่มือการจัดทำโครงการโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธระหว่างบทบาทหญิงชายกับการพัฒนา จำนวน 1,000 เล่ม
- เทป “ฝันที่ไกลเอื้อม” จำนวน 2,500 ม้วน
- สมุดบันทึกประกอบการฝึกอบรม จำนวน 1,000 เล่ม
- วัสดุทัศนทัศน์แบบ คู่มือการจัดกิจกรรมการวิเคราะห์บทบาทหญิงชาย จำนวน 1 ม้วน

การประชุมเครือข่ายประสานงานด้านการบูรณาการบทบาทหญิงชายภายใต้กรอบเอเปค (GFPN)

■ การดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ประกอบด้วย

● การประชุมเครือข่ายประสานงานด้านการบูรณาการบทบาทหญิงชายภายใต้กรอบเอเปค (Gender Focal Point Network - GFPN) ระหว่างวันที่ 21- 22 พฤษภาคม 2546 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ณ จังหวัดขอนแก่น GFPN คือกลไกถาวรทางสถาบันเพื่อให้เกิดการต่อเนื่องที่ยั่งยืนในการบูรณาการมิติหญิงชายในเอเปค มีบทบาทในการส่งเสริมบทบาทสตรีในกรอบเอเปค ให้คำแนะนำทางนโยบายและการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดทักษะด้านการบูรณาการมิติหญิงชายให้กับผู้ประสานงานด้านบทบาทหญิงชายใน Fora ต่าง ๆ และในระดับเขตเศรษฐกิจ ในการนี้ กรม.มีมติเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2546 ให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเป็นศูนย์ประสานงานของ GFPN, WLN ในการประชุม APEC อย่างเป็นทางการ และในปี 2547 คณะผู้แทนประเทศไทยจะเดินทางไปร่วมประชุม GFPN ที่ สาธารณรัฐชิลี ระหว่างวันที่ 23 กันยายน - 5 ตุลาคม 2547

■ การดำเนินการด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี

สค. ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิความเสมอภาคทางกฎหมาย ที่ประชาชนพึงมีและพึงได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียม จึงได้ดำเนินการผลักดันให้เกิดกฎหมายเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคและโอกาสที่เท่าเทียมกันของผู้หญิงผู้ชาย รวมทั้ง เสริมสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในสิทธิมนุษยชนของสตรี ในด้านการจัดทำสื่อเผยแพร่และจัดประชุมสัมมนา ประกอบด้วย

■ การเสนอแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องเกี่ยวกับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ สค.ได้นำประเด็นดังกล่าวเข้าหารือในที่ประชุมคณะกรรมการด้านกฎหมาย ซึ่งประธานที่ประชุม (นายเจริญ ภัคดีชนากุล) เสนอมาตรการช่วยเหลือหญิงมีครรภ์ที่เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายในขั้นตอนอื่น เนื่องจากข้อมูลทางการแพทย์ หญิงมีครรภ์จะมีภาวะทางอารมณ์และสภาพจิตใจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีความเครียดและความกังวลซึ่งอาจมีผลไปถึงเด็กในครรภ์ จึงให้เพิ่ม ป. วิอาญามาตรา 110/1 ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเรื่องการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ และให้เพิ่มมาตรา 65/1 ในประมวลกฎหมายอาญา เรื่องเหตุบรรเทาโทษที่กระทำผิดในขณะที่ตั้งครรภ์ และได้ส่งร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ทั้ง 2 ฉบับให้กระทรวงยุติธรรมเพื่อดำเนินการต่อไป

มีการดำเนินการให้ความรู้ในเรื่องสิทธิ ความเสมอภาคทางกฎหมายและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ให้แก่สังคมโดยการจัดสัมมนา การประชุมทางวิชาการต่างๆ และการจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์ และให้ความรู้เรื่องสิทธิสตรี และส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

■ การจัดสัมมนาพลังหญิงไทยห่วงใยความมั่นคง “แม่ลูกติดคุก ทุกข์ของใคร” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อระดมและรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางและมาตรการในการคุ้มครองผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ดังกล่าว ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 154 คน เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2546 ณ โรงแรมรอยัล ริเวอร์ ประกอบด้วย นักกฎหมาย เจ้าหน้าที่ จากกระบวนการยุติธรรม นักวิชาการที่ปฏิบัติงานด้านสตรีทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

งานสัมมนา “แม่ลูกติดคุก ทุกข์ของใคร”

พร้อมจัดพิมพ์หนังสือสรุปผลการสัมมนา “แม่ลูกติดคุก ทุกข์ของใคร” จำนวน 1,000 เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้สนใจทั่วไป ได้เห็นถึงกระบวนการในการทำงานเพื่อคุ้มครองผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์อันเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานในเชิงป้องกันเพื่อความมั่นคงของมนุษย์

งานสัมมนาพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

■ การจัดสัมมนาเรื่องพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นในข้อกฎหมายจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา และผู้ที่มีส่วนในการพิจารณากฎหมาย ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40 คน ณ รัฐสภา เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2546 ผลที่ได้รับจากการสัมมนาได้แก่การจัดทำกรอบและแนวทางในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (โดยจะใช้ชื่อว่าร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมกัน)

■ **การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังด้านสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์** ณ ห้องทานตะวัน อาคารชั้นทาวเวอร์ส มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลด้านเพศศึกษาสำหรับเป็นองค์ความรู้ของ สค. ในการจัดทำ และเสนอแนะข้อนโยบายต่อ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมี การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ จำนวน 5 ครั้ง และจัดพิมพ์เป็นหนังสือและแผ่นพับจำนวน 1,000 ชุด

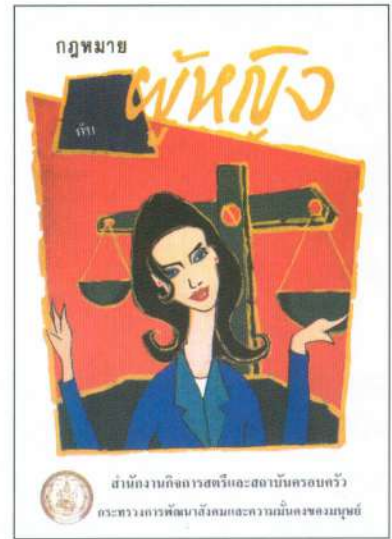
■ **การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการเตรียม รายงานอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการ เลือปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ลดปัญหาอุปสรรคในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ตามกรอบอนุสัญญาและเพื่อให้การรายงานตามอนุสัญญา มีรูปแบบการนำเสนอที่ชัดเจน ประกอบด้วยคณะทำงาน 25 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ประสบการณ์ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ สุขภาพ การค้ามนุษย์ อาชีพ/รายได้/การจ้างงาน กฎหมาย ความรุนแรง เจตคติ/ค่านิยม การศึกษา และการเมือง/ราชการ โดยมีการจัดการประชุม 8 ครั้ง ระหว่าง เดือนสิงหาคม ถึงกันยายน 2547 จัดพิมพ์หนังสือรายงาน การอนุวัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อ สตรีในทุกรูปแบบ ฉบับที่ 4 - 5 (ฉบับรวม) จำนวน 5,000 เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเอกสารเผยแพร่ผลการ ดำเนินงานตามอนุสัญญา แก่หน่วยงานต่างๆ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

■ **การจัดทำสื่อเพื่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี** เพื่อเผยแพร่ไปยังหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ให้ใช้ประโยชน์

● **การจัดทำสื่อ** ได้แก่ หนังสือเรื่อง “กฎหมายกับผู้หญิง” จำนวน 1,500 เล่ม หนังสือถามตอบ “เรื่องน่ารู้สำหรับผู้หญิง” จำนวน 7 ชุดๆ ละ 500 เล่ม หนังสือ “รวมเรื่องานาหาทัศนคติด้านสิทธิสตรี” จำนวน 1,000 เล่ม สมุดปกอ่อน รณรงค์สิทธิสตรี จำนวน 10,000 เล่ม

● **จัดทำสื่อยึดรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีและจัดทำสื่อยึดรณรงค์การส่งเสริมสิทธิสตรี** เพื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ในเรื่องดังกล่าว

● **แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เรื่อง CEDAW** อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ คืออะไร จำนวน 5,000 แผ่น เรื่องปฏิญญาสตรีไทย จำนวน 10,000 แผ่น และเรื่องการเฝ้าระวังการค้าหญิง จำนวน 5,000 แผ่น

● **สติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์ เรื่องการส่งเสริมสิทธิสตรี** จำนวน 15,000 แผ่น และสติ๊กเกอร์รณรงค์เรื่อง การเฝ้าระวังการค้าหญิง จำนวน 15,000 แผ่น

การดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

สศ. ได้ดำเนินการพัฒนาข้อมูลบ่งชี้สถานภาพสตรีไทย โดยมีสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมวิเคราะห์ประมวลผลด้านข้อมูลตัวบ่งชี้สถานภาพสตรีไทยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิง และเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายด้านสตรี โดยได้จัดทำรายงานตัวชี้วัดสตรีไทย จำนวน 80 เล่ม และบรรณานุกรมสตรีศึกษา ประกอบด้วย

- รายงานเปรียบเทียบตัวบ่งชี้สถานภาพสตรีไทย ปี 2533 ปี 2537 ปี 2541 ปี 2545
- รายงานตัวบ่งชี้สถานภาพสตรีไทย ปี 2542 ปี 2543 ปี 2544 ปี 2545
- สถานภาพสตรีไทย
- บรรณานุกรมสตรีศึกษา (พ.ศ. 2542 -2545)

นอกจากนี้ยังได้ดำเนินงานด้านสารสนเทศประกอบด้วย **การจัดทำเว็บไซต์ของสำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย (สญช.)** มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์หน่วยงาน สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมิติหญิงชาย วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยใช้มุมมองมิติหญิงชาย สาระนั้นเกี่ยวกับสตรี ตลอดจนมีการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บไซต์สตรีที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้เว็บไซต์ของ สญช. เป็นแหล่งรวมข้อมูลเรื่องสตรีและความเสมอภาคหญิงชายอย่างแท้จริง โดยได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดทำจากเว็บไซต์ทั้งภายในและต่างประเทศ รวบรวมข้อมูลและประเด็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสตรี ประมวลสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของหน่วยงาน ได้แก่ ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ด้านสตรี ปฏิญญาและอนุสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแนวคิดด้านความเสมอภาคหญิงชายที่สำคัญ ข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านสตรีทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สาระนั้นเกี่ยวกับสตรี เป็นต้น

- **การจัดทำสื่อเผยแพร่ด้านสถิติ** โดยจัดทำแผ่นพับเรื่อง “สถิติหญิงชาย” ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวนอย่างละ 50,000 ชุด ที่ประกอบด้วยสถิติในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านประชากร การมีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหาร การศึกษา สุขภาพอนามัย การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการฝึกอบรมและเผยแพร่ไปยังหน่วยงานต่างๆ

การดำเนินการดังกล่าวเป็นการสร้างฐานข้อมูลด้านสตรี ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการทำงานในการกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงานและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องได้เหมาะสมและส่งเสริมสถานภาพของสตรี ตลอดจนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมไทยต่อไปในอนาคต

การดำเนินงานด้านครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญที่สุดของสังคม ที่ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกในครอบครัว ด้วยการอบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังนั้น ครอบครัวจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลที่ส่งต่อชีวิตของทุกคน

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) มีภารกิจในการพัฒนาและเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนามาตรการ กลไก การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การประสานข้อมูล และการสนับสนุนทางวิชาการและทรัพยากรในการดำเนินการของเครือข่ายในการส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวเพื่อความมั่นคงในการดำรงชีวิต ซึ่งระหว่างปี 2546-2547 ได้ดำเนินการตามภารกิจครอบคลุมการจัดทำนโยบายและวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมด้านครอบครัว การดำเนินการด้านการเฝ้าระวังและการเตือนภัยทางสังคมด้านครอบครัว และการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมด้านครอบครัว ประกอบด้วย

การจัดทำนโยบายและวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมด้านครอบครัว

■ **การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว** คณะอนุกรรมการทบทวนนโยบายและแผนงานในการพัฒนาสถาบันครอบครัว และจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมสถาบันครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีและสถาบันครอบครัวแห่งชาติ (กสค.) ได้จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547-2556 เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานด้านครอบครัวของหน่วยงานราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2547 เห็นชอบในนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว ดังกล่าว

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของครอบครัวแบบองค์รวม การพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายทางสังคมเพื่อพัฒนาครอบครัว การสร้างหลักประกันคุ้มครองทางสังคมของครอบครัว และการสร้างระบบกลไกบริหารจัดการให้เกื้อหนุนความเข้มแข็งของครอบครัว

■ **การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านครอบครัว** จัดทำเอกสารสถานการณ์ทางสังคมด้านครอบครัวปี 2547 เพื่อเป็นเอกสารทางวิชาการแก่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ประกอบในการจัดทำนโยบายและแผนงานด้านครอบครัว ประกอบด้วย ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ โครงสร้างครอบครัว ขนาดของครอบครัว รูปแบบของครอบครัว ปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้านครอบครัว

■ **การจัดทำสถิติและข้อมูลด้านครอบครัว** จัดทำข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของแผ่นพับ ประกอบด้วย ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบของครอบครัว ภาวะการสมรส สถานการณ์เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และความรุนแรงในครอบครัว และดัชนีความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัวของคนไทย เป็นต้น

■ **การสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาสถาบันครอบครัว** จัดทำเอกสารหนังสือ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาครอบครัวและการสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นให้แก่หน่วยงานและประชาชนทั่วไป โดยในปี 2547 ได้จัดทำหนังสือชีวิตครอบครัวและเอกสารชุดการพัฒนาครอบครัว รวม 7 ชุด ประกอบด้วยความรู้ในเรื่อง ความรักความอบอุ่นในครอบครัว การสื่อสารในครอบครัว บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรม ครอบครัวกับเพศศึกษา ครอบครัวกับวัยรุ่น ครอบครัวกับผู้สูงอายุ และสุขภาพจิตในครอบครัว

การพิชิตวิกฤตและการเตือนภัยทางสังคมด้านครอบครัว

■ **การจัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง (One Stop Crisis Center)** สืบเนื่องจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับครอบครัวส่วนใหญ่ เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีและเด็ก ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพสตรีและเด็ก และถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542 ให้จัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง โดยในขั้นแรกได้ดำเนินการในลักษณะโครงการนำร่องในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 20 แห่ง และในปี 2547 ได้ขยายการดำเนินการครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ

เพื่อเป็น
ประกอบด้วย
ปัญหาด้าน

เนื่องจากการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรงจะต้องดำเนินการในลักษณะสหวิชาชีพ ประกอบด้วย การรักษาทางด้านร่างกาย การรักษาทางด้านจิตใจ การสงเคราะห์ด้านที่พักอาศัย และการช่วยเหลือในด้านคดี สก. จึงได้ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภากายภาพ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดทำร่างบันทึกข้อตกลงแนวทางการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีระบบการประสานการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และได้จัดการประชุมสัมมนาเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในสาระของบันทึกข้อตกลงแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่เด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง ซึ่งผลการดำเนินงานที่สำคัญในปี 2546-2547 ได้แก่

- การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง หรือ One Stop Crisis Center หรือ OSCC ในภูมิภาคต่างๆ

ความรู้ด้าน
7 ได้จัดทำ
ามอบอยู่ใน
เขตศึกษา

is Center)
หาดังกล่าว
รัฐธรรมนูญ
สตรีในภาวะ
สาธารณสุข

● การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคเกี่ยวกับกฎหมายความรุนแรงในครอบครัว “East and South East Asia Regional Workshop on Domestic Violence Legislation: Moving Towards Regional Networking and Strategies” ร่วมกับองค์การ UNICEF, The Asia Foundation and FORUM Asia Foundation โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจาก 13 ประเทศ

● การจัดการเสวนาเรื่อง “สู่สังคมที่ปราศจากความรุนแรง”

● การศึกษาดูงานและติดตามผลการดำเนินงานการปฏิบัติงานศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง

● การจัดทำร่างบันทึกข้อตกลงแนวทางการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

■ **การรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรี** สืบเนื่องจากการที่สำนักงานสหประชาชาติได้กำหนดให้วันที่ 25 พฤศจิกายน ของทุกปีเป็นวันรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการกระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรีในประเทศไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542 เห็นชอบให้กำหนดเดือนพฤศจิกายนของทุกปีเป็นเดือนรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ดังนั้น เพื่อให้การเตือนภัยในปัญหาการกระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรีเป็นรูปธรรม จึงได้จัดการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี เพื่อให้สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และร่วมกันยุติการกระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดยการรณรงค์ได้ดำเนินการในหลายรูปแบบ อาทิ

● การรณรงค์ติดเข็มกลัดริบบิ้นสีขาว ซึ่งเป็นสัญลักษณ์การยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีให้แก่คณะรัฐมนตรี

● การจัดแถลงข่าวรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และแถลงข่าวสัญลักษณ์รึบบิ้นสีขาวเตือนรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี พร้อมการมอบรางวัลแก่บุคคลและหน่วยงานที่สนับสนุนกิจกรรมยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีดีเด่น

● การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์รณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ในโครงการออกหน่วยเคลื่อนที่ “ครอบครัวรวมพลัง ร่วมยับยั้งความรุนแรง”

● การจัดทำหนังสือแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง จำนวน 10,000 เล่ม และแผ่นพับรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี จำนวน 10,000 แผ่น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานและประชาชนทั่วไป

● การจัดทำเข็มกลัดรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี จำนวน 20,000 อัน และจัดทำสติ๊กเกอร์รณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก จำนวน 80,000 แผ่น เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน

● การจัดพิมพ์แผ่นพับสนับสนุนศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง จำนวน 10,000 แผ่น

การสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมด้านครอบครัว

■ **การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว** ได้จัดทำโครงการในหลายลักษณะเพื่อพัฒนาศักยภาพของครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัวทุกเพศ ทุกวัย ทั้งการให้การเรียนรู้อันแก่ครอบครัวและผู้ที่ทำงานด้านครอบครัว และการรณรงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัว และการขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากสื่อมวลชน ในการพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญในช่วงปี 2546-2547 ได้แก่

- **การจัดการประชุม/สัมมนา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัว ปี 2546-2547** เช่น
 - ▶ การสัมมนา “ครอบครัวสมานฉันท์ ช่วยป้องกันยาเสพติด”
 - ▶ การจัดค่าย “วิถีไทย สานสายใยครอบครัว”
 - ▶ การสัมมนา เรื่อง “มุ่งสู่ครอบครัวที่มีคุณภาพ”
 - ▶ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยดำเนินการทั้งสิ้น 4 ภาค
 - ▶ การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง สตรีมุสลิมกับการพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยดำเนินการร่วมกับ คณะกรรมการเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุสภาผู้แทนราษฎร
 - ▶ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเสริมสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง” เพื่อพิจารณาประเด็นเร่งด่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัว
 - ▶ การจัดกิจกรรมสดุดี “ครอบครัวร่วมเย็น” โดยการพิจารณาคัดเลือก และมอบรางวัลสดุดีครอบครัวร่วมเย็นของทุกจังหวัดๆ ละ 1 รางวัล และกรุงเทพฯ จำนวน 6 กลุ่มเขตๆ ละ 1 รางวัล รวมจำนวนทั้งสิ้น 81 ครอบครัว

▶ การสัมมนาสถาบันครอบครัวกับความมั่นคงของประเทศและสันติภาพโลก ร่วมกับสหพันธ์ครอบครัวเพื่อความสามัคคีและสันติภาพโลก(ประเทศไทย) คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ สำหรับเอเชียและแปซิฟิก (UNESCAP)

● การผลิตสื่อเพื่อรณรงค์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว ได้แก่

▶ การจัดพิธีรับมอบแผ่นซีดีรวมเพลงครอบครัว จากบริษัท จี เอ็ม เอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) จำนวน 3,000 แผ่น เพื่อแจกจ่ายให้แก่หน่วยงานด้านการพัฒนาครอบครัวและประชาชนผู้สนใจ

▶ การจัดพิมพ์เอกสารแผ่นพับ “ความรัก ความเข้าใจ คือ สายใยของครอบครัว” จำนวน 30,000 ฉบับ

▶ การจัดพิมพ์แผ่นพับประชาสัมพันธ์วันครอบครัว

▶ การจัดพิมพ์หนังสือ “สายใยรัก สายใยครอบครัว” จำนวน 4,000 เล่ม

▶ การจัดทำสติ๊กเกอร์รณรงค์ครบรอบ 10 ปีปีครอบครัวสากลของสหประชาชาติ จำนวน 10,000 แผ่น

▶ การจัดทำเสื่อยี่ตรณรงค์ปีครอบครัวสากล จำนวน 5,000 ตัว

▶ การจัดพิมพ์หนังสือชุด เรื่องการพัฒนาสถาบันครอบครัว จำนวน 7 เรื่อง จำนวน 21,000 เล่ม

▶ การจัดทำสมุดฉีก ครบรอบ 10 ปีปีครอบครัวสากลของสหประชาชาติ จำนวน 5,000 เล่ม

▶ การจัดการแถลงข่าวการจัดค่าย “วิถีไทย สานสายใยครอบครัว”

▶ การจัดนิทรรศการงานวันครอบครัว และ การจัดประกวดและมอบรางวัลสื่อส่งเสริมสถาบันครอบครัว

▶ การจัดพิมพ์สารนายกรัฐมนตรี เนื่องในวันครอบครัว ปี 2547 จำนวน 2,000 แผ่น

- ▶ การจัดพิมพ์หนังสือ เรื่อง ครอบครัวผาสุก จำนวน 13,000 เล่ม
- ▶ การจัดการประกวดและมอบรางวัลสื่อส่งเสริมสถาบันครอบครัว
- ▶ การจัดพิมพ์หนังสือเรื่อง ชีวิตครอบครัว จำนวน 9,345 เล่ม

■ การส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ด้วยเห็นว่าการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวจะเกิดขึ้นได้จะต้องให้ครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่อยู่ใกล้ชิดปัญหามากที่สุดเป็นผู้ขับเคลื่อน โดยมีชุมชนซึ่งเป็นสถาบันที่อยู่ใกล้ชิดครอบครัวเป็นผู้ให้การสนับสนุน

ดังนั้น เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเต็มที่ จึงได้จัดทำโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่ต่างๆ มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเฝ้าระวังปัญหาด้านครอบครัว และเพื่อให้ชุมชนได้มีศูนย์กลางการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่บริหารและจัดการโดยชุมชน โดยในปี 2547 ได้ส่งเสริมให้จังหวัดต่างๆ ทั้ง 75 จังหวัดทั่วประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) จัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในทุกอำเภอๆ ละ 1 แห่ง รวม 876 แห่ง โดยคัดเลือกดำเนินการในพื้นที่ตำบลที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อม และได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเพิ่มเติมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) อีกจำนวน 72 แห่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ได้จัดการประชุม/สัมมนาเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมอนามัย และได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในรูปแบบเงินอุดหนุนแก่ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ทั้ง 948 แห่ง เพื่อใช้ในการจัดทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญในช่วงปี 2546-2547 ได้แก่

- การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหารูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงการดำเนินงาน สพค. ให้แก่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ และกรุงเทพมหานคร
- การจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ประกอบด้วย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรุงเทพมหานคร และสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

- การจัดทำเอกสารคู่มือการดำเนินงาน ศพค. จำนวน 11,000 เล่ม
- การจัดทำเอกสารกรอบแนวคิดการดำเนินงาน ศพค. จำนวน 2,600 เล่ม
- การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จำนวน 876 แห่ง ใน 876 อำเภอ 75 จังหวัด
- การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพิ่มเติมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 72 แห่ง
- การติดตามผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน ศพค. ในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรสาคร พิจิตร ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี

■ **การส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาสถาบันครอบครัว** เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และมีภาระหน้าที่ตามกฎหมายในการพัฒนาเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ฯลฯ ดังนั้น จึงได้สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมครอบครัวवास โดยจัดการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมด้านครอบครัวให้แก่ครอบครัวของคู่สมรสใหม่ ซึ่งในปี 2547 ได้ดำเนินการโครงการดังกล่าวในจังหวัดน่าน ร้อย 7 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรี กำแพงเพชร ขอนแก่น สุรินทร์ ราชบุรี ภูเก็ต และสตูล

เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปอย่างกว้างขวาง คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2547 เห็นชอบให้ขยายผลโครงการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมครอบครัวवास ตามข้อเสนอของคณะกรรมการกถนกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 6 (ฝ่ายสังคม) โดยให้กระทรวงมหาดไทยรับไปประสานทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการขยายผลโครงการดังกล่าว

■ การเผยแพร่องค์ความรู้การพัฒนาสถาบัน
ครอบครัว

เพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานด้านครอบครัว จึงได้กำหนดให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านครอบครัวแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2547 ได้จัดทำโครงการพัฒนาองค์ความรู้บุคลากรเพื่อพัฒนาสตรีและสถาบันครอบครัว โดยการจัดการสัมมนาทางวิชาการ รวม 5 ครั้งๆ ละ 1 หัวข้อ ได้แก่

- เรื่อง การบริหารจัดการระบบข้อมูลด้านสตรีและครอบครัว
- เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสตรีและครอบครัว
- เรื่อง การพัฒนาศักยภาพสตรีและครอบครัวในสังคมและชุมชน
- เรื่อง การเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็งแบบบูรณาการและยั่งยืน
- เรื่อง กลยุทธ์การรณรงค์ส่งเสริมงานพัฒนาสตรีและครอบครัวเชิงรุก

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วยผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนครั้งละ 100 คน

■ งานตามพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2545

งานการฉาปนกิจสงเคราะห์เป็นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว โดยถือว่าเป็นการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ครอบครัว เมื่อบุคคลถึงแก่ความตายและเป็นการเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัวเพื่อการดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างปกติสุขในช่วงวิกฤติหนึ่งของครอบครัวซึ่งมีพื้นฐานมาจากความเมตตาจิต เอื้ออาทรต่อกันมุ่งช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยกลุ่มพลังของประชาชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเกื้อกูลบริหารจัดการตนเองในชุมชน เป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาล

การณูปนกิจสงเคราะห์ มี 2 ประเภท คือ

1. สมาคมณูปนกิจสงเคราะห์ : โดยบุคคลทั่วไปไม่น้อยกว่า 7 คนขอจดทะเบียนเป็น “สมาคมณูปนกิจสงเคราะห์” ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล บริหารงานโดยมีคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกของสมาคมฯ การดำเนินงานของสมาคมฯต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสมาคมฯ โดยได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกและข้อบังคับนั้นจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย

2. การณูปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐ : โดยส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ ขอขึ้นทะเบียนโดยหัวหน้าส่วนหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานฯ เมื่อขึ้นทะเบียนแล้วถือว่าเป็นงานสวัสดิการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและองค์กรวิชาชีพ ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการตามข้อบังคับหรือระเบียบการณูปนกิจสงเคราะห์ที่มีหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรวิชาชีพเป็นประธานกรรมการ

ผลการดำเนินงาน ปี 2546-2547

- ส่งเสริม ควบคุม กำกับดูแลสมาคมณูปนกิจสงเคราะห์และการณูปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐ

สมาคมณูปนกิจสงเคราะห์ / การณูปนกิจสงเคราะห์	จำนวน (แห่ง)	สมาชิก (ล้านคน)	จำนวนครอบครัวที่ได้รับการสงเคราะห์	จำนวนเงินสงเคราะห์ (ล้านบาท)
สมาคมณูปนกิจสงเคราะห์	3,257	5.90	87,743	6,500
การณูปนกิจสงเคราะห์	75	2.20	17,198	1,800

- จัดทำกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ที่ออกตาม พ.ร.บ.การณูปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2545 จำนวน 11 ฉบับ

- ส่งมอบภารกิจงานณูปนกิจสงเคราะห์ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครให้แก่ กทม. 101 สมาคม
- จัดอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานณูปนกิจสงเคราะห์ 254 คน
- จัดอบรม/ส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมเป็นวิทยากรอบรมกรรมการและเจ้าหน้าที่สมาคมณูปนกิจสงเคราะห์ในส่วนภูมิภาค 21 ครั้ง 3,351 คน
- จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่รายงานการณูปนกิจสงเคราะห์ 33,000 เล่ม

การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัว

กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย (กพข.) สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีหน้าที่ในการส่งเสริมและประสานงานระหว่างองค์กรเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัวทั้งในและนอกประเทศ เสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่าย รวมทั้งการรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชน ให้เป็นเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งมั่นคง มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเครือข่าย และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเป็นหุ้นส่วนทางสังคม ในการเพิ่มศักยภาพสตรีและการพัฒนาเสริมสร้างสถาบันครอบครัว โดยได้ดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว ในปี 2546 - 2547 ดังนี้

การส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัวภายในประเทศ

■ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัว

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในภารกิจโดยรวมของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย ให้มีโอกาสในการพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งการประสานความร่วมมือของเครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ทั่วประเทศให้เกิดความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและตัดสินใจในทุกระดับและสามารถบริหารจัดการงานด้านการพัฒนาสตรีและสถาบันครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

ปี 2546 : การสัมมนาเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัวทั่วประเทศ จำนวน 7 ครั้ง 5 ภาค คือ 1) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดชลบุรี 2) ภาคกลาง ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) ภาคใต้ ที่จังหวัดเพชรบุรีและสงขลา 4) ภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดร้อยเอ็ดและขอนแก่น ให้กับกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนจากองค์กร/กลุ่มสตรี จำนวน 1,191 ราย ผลการสัมมนาทำให้เครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัว ได้รับทราบความรู้ ความเข้าใจในภารกิจของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สตรีได้รับทราบปัญหาในท้องถิ่น รู้วิธีการนำเครือข่ายไปวางแผนแก้ปัญหาให้แก่ครอบครัวและชุมชน และเครือข่ายมีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร จนก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างเครือข่ายต่อไป

ปี 2547 : ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

● **การสัมมนาเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัวทั่วประเทศ** จำนวน 4 ครั้ง 4 ภาค คือ 1) ภาคกลาง ที่จังหวัดราชบุรี 2) ภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ 3) ภาคใต้ ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดขอนแก่น ให้กับกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้แทนจากองค์กร/กลุ่มสตรี รวมจำนวน 1,046 ราย โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะในส่วนของสำนักงานกิจการ สตรีและสถาบันครอบครัว การส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่น และแนวทางการดำเนินงานสนับสนุนเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัว

● **การสัมมนาเครือข่ายครอบครัวในกรุงเทพมหานคร** 1 ครั้ง วันที่ 16 กันยายน 2547 กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย หน่วยงาน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้นำชุมชน รวม 300 คน ในพื้นที่ 50 เขตของกรุงเทพมหานคร

● การสัมมนาองค์กรเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 : การสัมมนาองค์กรเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนร่วมกับสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ เรื่อง การเสริมสร้างศักยภาพสตรีและความมั่นคงของสถาบันครอบครัว เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ณ โรงแรมอโนมา ถนนราชดำริ กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 218 คน ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าการที่สตรีจะมีภาวะผู้นำ มีส่วนร่วมทางการเมืองและความมั่นคงในครอบครัว จะต้องให้สตรีมีส่วนร่วมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีภาพลักษณ์ที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่วนทางด้านการเมืองควรปลูกฝังให้สตรีกล้าแสดงออกและได้รับการคุ้มครองสิทธิและความเสมอภาค

ครั้งที่ 2 : การสัมมนาองค์กรเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนร่วมกับสหพันธ์สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องเครือข่ายธุรกิจกับการเสริมสร้างศักยภาพสตรีและสถาบันครอบครัวตามกรอบเอเปค เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2547 ณ โรงแรมวันนารามาดา ถนนสุรวงศ์ กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 153 คน เป็นหญิง 139 คน ชาย 14 คน ประกอบด้วยภาคธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้เข้าร่วมสัมมนาให้การส่งเสริมและสนับสนุนการนำข้อเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงาน โดยเฉพาะการจัดตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (CGEO) ในภาคภาคธุรกิจ การส่งเสริมให้มีสถานรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลจำแนกเพศ การจัดให้มีชั่วโมงการทำงานที่ยืดหยุ่น และส่งเสริมผู้ชายมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานบ้านและดูแลครอบครัว

● **การสัมมนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัวใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) :** เนื่องจากรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณ งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันที่ยั่งยืนของประเทศ ให้แก่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,860,000 บาท เพื่อส่งเสริมให้สตรีมีการรวมกลุ่มดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ เด็ก สตรี ครอบครัวและชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงเป็นปึกแผ่นแก่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้จัดสัมมนาเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2547 ณ โรงแรม ซี.เอส. จังหวัดปัตตานี มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 194 คน จากหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนจากองค์กร/กลุ่มสตรี และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ัมภ์ เรื่อง
 2547
 ที่ประชุมมี
 ครอบครัว
 ภาพชีวิตที่ดี
 มเสมอภาค
 วิชาชีพแห่ง
 เสริมสร้าง
 ณ โรงแรม
 139 คน
 มนาให้การ
 ด้งผู้บริหาร
 ับเลี้ยงเด็ก
 หนึ่งที่ยึดหยุ่น

พิธี
 มาาชิฟู

บันครอบครัว

■ การส่งเสริมเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสตรี

เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายองค์กรสตรี ส่งเสริม สนับสนุนให้เครือข่ายองค์กรสตรี สามารถดำเนินโครงการ/กิจกรรมเป็นกลุ่มที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพสตรี เสริมสร้างความเข้มแข็งสถาบันครอบครัว และการแก้ไขปัญหาสังคม โดยในปี 2546 และปี 2547 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้รับงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสตรี เป็นเงินปีละ 4,380,000 บาท

ผลการดำเนินงานปี 2546

ส่วนกลาง สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้พิจารณาอนุมัติโครงการให้กับเครือข่ายสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 27 เขต จำนวน 74 กลุ่ม รวม 77 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 732,080 บาท โดยมีผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน 7,960 ราย

ส่วนภูมิภาค สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทั้ง 75 จังหวัด ได้พิจารณาอนุมัติโครงการให้กับเครือข่ายสตรี ทั้งหมด 288 กลุ่ม จำนวน 291 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 3,647,920 บาท โดยมีผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน 27,975 ราย

ผลการดำเนินงานปี 2547

ส่วนกลาง สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้พิจารณาอนุมัติโครงการ ให้กับเครือข่ายสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 เขต จำนวน 84 กลุ่ม รวม 86 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 701,050 บาท โดยมีผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน 10,433 ราย

ส่วนภูมิภาค สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทั้ง 75 จังหวัด ได้พิจารณาอนุมัติโครงการให้กับเครือข่ายสตรี ทั้งหมด 340 กลุ่ม จำนวน 351 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 3,678,950 บาท โดยมีผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน 217,060 ราย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการ

1. ทำให้สตรีได้รับการพัฒนาศักยภาพ สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาท้องถิ่น ตระหนักและเห็นความสำคัญของเครือข่าย รวมทั้งประสานสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว ชุมชน และสังคม
2. ทำให้องค์กรสตรีตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชน และร่วมกันเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน
3. ทำให้สตรีเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นและเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น
4. ทำให้สตรีมีอาชีพและรายได้เพิ่มมากขึ้น

■ การติดตามประเมินผลการส่งเสริมเครือข่ายสตรี

เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสตรีและปัญหา/อุปสรรค ตลอดจนค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาค่าจะเกิดขึ้นขณะดำเนินโครงการดังกล่าว จึงมีการติดตามประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการเพื่อรวบรวมข้อมูลและสรุปผลโครงการ ทั้งปี 2546 และ 2547 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรายงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และกลุ่มสตรีที่ได้รับเงินอุดหนุนทั้ง 75 จังหวัด รวมทั้งเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยเดินทางไปเก็บข้อมูลยังพื้นที่ดำเนินโครงการในพื้นที่ 37 จังหวัด

■ การติดตามการดำเนินงานของเครือข่ายป้องกันและช่วยเหลือหญิงไทยมิให้ไปประสบปัญหาในต่างประเทศ

เพื่อเป็นการติดตามความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายการป้องกันและช่วยเหลือหญิงไทยมิให้ไปประสบปัญหาในต่างประเทศ ตลอดจนให้คำปรึกษาข้อเสนอนะที่ถูกต้องและส่งเสริมเครือข่ายในพื้นที่ให้เข้มแข็ง มีศักยภาพในการร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวบรวมข้อมูลกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จนำไปเผยแพร่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศทราบ ในปี 2546 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการตามโครงการฯ จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ที่จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 14 - 15 สิงหาคม 2546 ครั้งที่ 2 ที่จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 19 - 20 สิงหาคม 2546 โดยมีผู้เข้าร่วม จากจังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ เชียงรายและพะเยา ประกอบด้วยจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน/ประชาคม องค์กรพัฒนาเอกชนและสื่อมวลชน รวม 169 คน พร้อมทั้งเยี่ยมชมการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ 5 จังหวัด ๑ ละ 1 แห่ง จากผลการดำเนินงานได้มีการนำกิจกรรมที่กำหนดร่วมกันในปี 2545 มาดำเนินงาน ประกอบด้วย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ให้ความรู้สู่ชุมชน การสร้างอาชีพ การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันช่วยเหลือ การสร้างแกนนำเยาวชนและสตรี และจัดตั้งศูนย์ประสานงานในระดับต่าง ๆ โดยได้รับความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น

■ การเสริมสร้างเครือข่ายสื่อมวลชน

เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและเผยแพร่องค์ความรู้ในประเด็นบทบาทหญิงชาย ตลอดจนการพัฒนาสตรีและเสริมสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ปราศจากอคติทางเพศ เพื่อให้เครือข่ายสตรีมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และสนับสนุนผลงานทางสื่อมวลชนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคต่อสตรี รวมทั้งเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและกำหนดแนวทางปฏิบัติที่สื่อมวลชนจะเป็นกลไกเกื้อกูลการพัฒนาสังคมโดยขจัดผลกระทบและอุปสรรคที่มีต่อสตรี มีกิจกรรม ดังนี้

ปี 2546 ได้จัดสัมมนาเครือข่ายสื่อสตรี จำนวน 4 ครั้ง รวม 120 คน และได้จัดการประชุมพบปะสื่อมวลชนจำนวน 7 ครั้ง รวม 140 คน

ปี 2547 กิจกรรมที่ 1 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการกลุ่มเครือข่ายสื่อสตรี เนื่องในโอกาสที่กลุ่มเครือข่ายสื่อสตรีดำเนินการครบรอบ 3 ปี ดำเนินการเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2547 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย สื่อมวลชน “กลุ่มเครือข่ายสื่อสตรี” ผู้แทนนิสิต/นักศึกษา ปี 3 - 4 ด้านนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน และผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 76 คน

โดย
สำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
วันที่ 29 มิถุนายน 2547
ณ โรงแรมปริ้นซ์พาลเลซ มหานคร

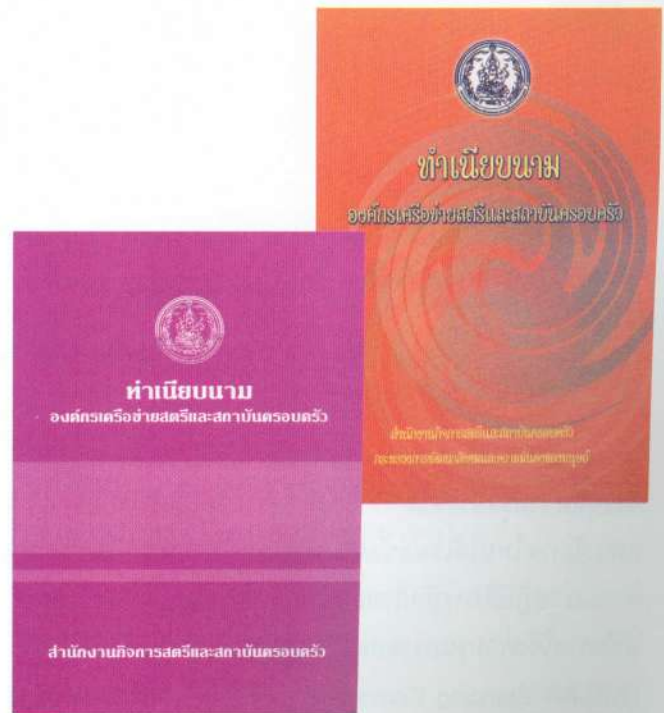

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาดูงานของสื่อมวลชน ครั้งที่ 1 การศึกษาดูงานศูนย์บริการช่วยเหลือเด็ก และสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง One Stop Crisis Center (OSCC) โรงพยาบาลสระบุรี และการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จังหวัดสระบุรี พร้อมทั้งเยี่ยมชมศพค. กลุ่มหัก ตำบลกลุ่มหัก จังหวัดสระบุรี มีสื่อมวลชนและผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเดินทางไป จำนวน 39 คน ครั้งที่ 2 การศึกษาดูงาน ศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง (OSCC) โรงพยาบาลระยอง และเยี่ยมชมการดำเนินงาน สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กภาคตะวันออก จังหวัดระยอง มีสื่อมวลชนและผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากส่วนกลาง และในพื้นที่ร่วมศึกษาดูงาน จำนวน 50 คน

■ จัดทำทำเนียบเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัว

เพื่อประโยชน์ในการประสานงาน ความสัมพันธ์ให้เครือข่ายแน่นแฟ้นและขยายตัวมากยิ่งขึ้น ข้อมูลประกอบด้วย ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคราชการ ที่ทำงานประสานกับหน่วยงานในสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และจากการเข้าร่วมการสัมมนา ซึ่งจัดขึ้นโดยกองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย แจกจ่ายให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัวและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยได้จัดทำทำเนียบเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัวในปี 2546 จำนวน 1,000 เล่ม และในปี 2547 จำนวน 550 เล่ม

การประสานงานดำเนินงานกับเครือข่ายสตรีในต่างประเทศ

■ การดำเนินงานด้านเครือข่ายสตรีในเอเปค

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมเครือข่ายผู้นำสตรีในเอเปคครั้งที่ 8 (8 th APEC Women Leaders' s Network Meeting - WLN) ระหว่างวันที่ 30 กรกฎาคม - 3 สิงหาคม 2546 ที่จังหวัดเชียงใหม่ การประชุม WLN เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของ ผู้นำสตรีจาก 4 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและองค์กรประชาชน ซึ่งผู้นำสตรีเหล่านี้ เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ รวมตัวกันโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาคมเอเปคได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมของสตรี ในฐานะองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่เสมอภาคและยั่งยืนโดยการบูรณาการมิติหญิงชายเข้าไปสู่ทุกสาขาของเอเปค มีผู้เข้าร่วมประชุมจาก 18 เขตเศรษฐกิจ จำนวนทั้งสิ้น 454 คน เป็นชาวต่างประเทศ 203 คน คนไทย 251 คน (เปรู ปาปัวนิวกินี และรัสเซีย ไม่ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม) หัวข้อการประชุมคือ สตรีนำการเปลี่ยนแปลง : หุ้นส่วนหญิงชายเพื่อการพัฒนา หรือ Women Make a World of Difference : Partnerships for Gender and Development

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้ดำเนินการนำข้อเสนอแนะการประชุมเครือข่ายผู้นำสตรีไปสู่การปฏิบัติในประเทศไทย โดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาดำเนินการ จำนวน 2 คณะ ประกอบด้วย คณะทำงานด้าน ข้อมูลและการวิจัย และคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และผลการดำเนินการปฏิบัติในประเทศไทย จะนำไปรายงานต่อที่ประชุมเครือข่ายผู้นำสตรีในเอเปค ครั้งที่ 9 ในเดือนกันยายน 2547 ณ สาธารณรัฐชิลี

■ การดำเนินงานด้านอาเซียน (ASEAN)

● การประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี (Asean Committee on Women - ACW) ครั้งที่ 2 ที่ประเทศมาเลเซียปี 2546 เพื่อกำหนดทิศทางการทำงานด้านสตรีและพิจารณาโครงการที่ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนได้รับประโยชน์ร่วมกัน ผลการดำเนินงานปี 2546 คณะผู้แทนไทย จำนวน 8 คน เข้าร่วมประชุม ACW ในหัวข้อเรื่อง การยุติความรุนแรงต่อสตรี (Gender - Based Violence) ที่ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 16 - 18 กันยายน 2546 ซึ่งคณะผู้แทนไทยได้เสนอข้อคิดเห็นและกำหนดท่าทีของฝ่ายไทยต่อปัญหานี้ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการปักกิ่งของประเทศไทยและความก้าวหน้าของโครงการอาเซียน และพิจารณาเห็นชอบร่างปฏิญญาการจัดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสำนักเลขาธิการอาเซียนจะนำเสนอต่อคณะกรรมการประจำอาเซียน (ASEAN Standing Committee - ASC) และรัฐมนตรีต่างประเทศ อาเซียนพิจารณาลงนามต่อไป และสหภาพพม่าเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ACW ครั้งที่ 3 ประมาณเดือนพฤศจิกายน 2547 โดยที่ประชุม ACW ดำเนินการ ดังนี้

■ เห็นชอบโครงการที่เสนอโดยประเทศสมาชิก
หลายโครงการ เช่น โครงการอบรมคอมพิวเตอร์

■ ที่ประชุมพิจารณาร่างปฏิญญาจัดความรุนแรง
ต่อสตรีในภูมิภาคอาเซียนอย่างรอบคอบและให้ความเห็นชอบ

■ ACW อยู่ระหว่างดำเนินการให้มีการประชุม
ระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านสตรี เพื่อให้ประเทศสมาชิกให้
ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของสตรีมากขึ้น

ปี 2547 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบัน
ครอบครัวในฐานะหน่วยงานกลางของประเทศไทย ในคณะ
กรรมการอาเซียนด้านสตรี (ASEAN Committee on Women
- ACW) จะจัดการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วม
กำหนดทำที่ของประเทศไทยในเดือนตุลาคม 2547

● โครงการติดตามการดำเนินงานเครือข่ายผู้นำสตรีเอเปค

ผลการดำเนินงานผู้นำสตรีเอเปค ปี 2547 : การประชุมติดตามการดำเนินงานของเครือข่ายสตรีเอเปค จาก
การประชุมเครือข่ายผู้นำสตรีในเอเปค ครั้งที่ 8 ปี 2546 โดยการนำข้อเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติในประเทศไทยอย่างเป็น
รูปธรรม โดยแต่งตั้งคณะทำงาน 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะทำงานด้านข้อมูลและการวิจัย 2) คณะทำงานด้านการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์

■ คณะทำงานด้านข้อมูลและการวิจัย จัดประชุม 3 ครั้ง ผลการประชุม คณะทำงานร่วมพิจารณากำหนดกลไก
ในการนำข้อเสนอแนะการประชุมเอเปคด้านสตรีไปสู่การปฏิบัติในประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านข้อมูลและการวิจัย
7 ข้อ

■ คณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จัดประชุม 3 ครั้ง ผลการประชุมที่ประชุมเห็นชอบให้คณะทำงาน
รวบรวมข้อมูลการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่ทำงานและสถานประกอบการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลและดำเนินการรณรงค์เผย
แพร่สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ ตลอดจนผลักดันไปสู่นโยบายระดับชาติ นอกจากนี้
นั้นสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวร่วมกับสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำวิจัยเพื่อให้ทราบถึงคุณค่า
ทางเศรษฐกิจของแม่บ้านและตัวเลขมูลค่าที่ชัดเจน รวมถึงรวบรวมความก้าวหน้าของการดำเนินงานของ CGEO ใน
ประเทศไทยไปรายงานต่อที่ประชุมเอเปคสตรี ครั้งที่ 9 ในเดือนกันยายน 2547 ณ สาธารณรัฐชิลี

● เงินอุดหนุนค่าสมาชิกและสมทบกองทุนต่างประเทศ 2 กองทุน คือ กองทุนพัฒนาสตรีแห่งสหประชาชาติ
(UNIFEM) และกองทุนสถาบันวิจัยและฝึกอบรมระหว่างประเทศเพื่อความก้าวหน้าของสตรี (INSTRAW)

กองทุน UNIFEM จำนวน 10,000 เหรียญสหรัฐต่อปี มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลัง
พัฒนา ในการปรับปรุงมาตรฐานชีวิตของสตรี โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรสตรีและส่งเสริมการมีส่วนร่วมและ
บทบาทสำคัญของสตรีในครอบครัว ชุมชน และระบบเศรษฐกิจ

กองทุน INSTRAW จำนวน 3,000 เหรียญสหรัฐต่อปี มีวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา
วิจัย ฝึกอบรม เกี่ยวกับสตรี รวบรวมเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนา

เอเปคครั้งที่
2546 ที่
ภาครัฐ ภาค
กันโดยมีจุด
อบที่สำคัญ
ของเอเปค
คน (เปรู
หญิงชาย

สตรีไปสู่การ
ดำเนินการ
มนุษย์ และ
กันยายน

ที่ประเทศ
อาเซียน
หัวข้อเรื่อง
2546 ซึ่ง
การปฏิบัติ
ปฏิญญาการ
อาเซียน
พม่าเป็น
นี้

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรี และสถาบันครอบครัวแห่งชาติ (กสค.)

กสค. ตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมและประสานงานสตรีและสถาบันครอบครัวแห่งชาติ พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ (นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้ศาสตราจารย์ ประชัชเปี่ยมสมบูรณ์ เป็นประธานกรรมการ) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นกรรมการและเลขานุการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงต่างประเทศ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน เป็นกรรมการ รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งสิ้น 35 คน มีอำนาจหน้าที่โดยสรุป ดังนี้

- เสนอนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพสตรี ความเสมอภาคและความเป็นธรรมของหญิงชาย และความมั่นคงของสถาบันครอบครัวต่อคณะรัฐมนตรี และกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายและแผนดังกล่าว รวมทั้งประสาน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

- เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับผลกระทบของกฎหมาย นโยบายแผนงาน และโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่มีต่อการส่งเสริมศักยภาพสตรี ความเสมอภาคและความเป็นธรรมของหญิงชาย และความมั่นคงของสถาบันครอบครัว

- เสนอให้มีกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพสตรี ความเสมอภาคและความเป็นธรรมของหญิงชาย และความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ตลอดจนเสนอความเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับจุดยืนและท่าทีของไทยในระดับชาติและนานาชาติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

- แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

กสค. มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือนๆ ละ 1 ครั้ง และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างๆ รวม 6 คณะ ซึ่งผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ สรุปได้ ดังนี้

คณะกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการบริการ

- (1) จัดกิจกรรมและเสนอมาตรการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีทางการเมืองการบริการ ดังนี้

- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดมาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีทางการเมืองและจัดทำหลักสูตรบทบาทหญิงชาย (Gender)

- จัดประชุมเครือข่ายสื่อมวลชน เพื่อรณรงค์การเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- จัดทำคู่มือส่งเสริมสตรีทางการเมือง และเทปรณรงค์การเลือกตั้ง

- แจ้งขอความร่วมมือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ขอให้พิจารณาการมีส่วนร่วมของสตรีในการดำเนินโครงการสร้างหมู่บ้านต้นแบบในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML)

- (2) การจัดรหัสข้อมูลจำแนกเพศในบัตร Smart Card โดยขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่าดำเนินการให้แล้ว

- (3) จัดสัมมนาบทบาทของผู้ชายในการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

คณะกรรมการทบทวนนโยบายและแผนงานในการพัฒนาสถาบันครอบครัวและจัดทำแผนส่งเสริมสถาบันครอบครัว

- (1) จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547 - 2556 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2547 ซึ่งเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ของชาติสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว เพื่อให้การดำเนินงานด้านครอบครัวเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความสอดคล้องกัน โดยมียุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาสถาบันครอบครัว 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์หลักการพัฒนาศักยภาพของครอบครัวแบบองค์รวม
- ยุทธศาสตร์หลักการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายทางสังคมเพื่อพัฒนาครอบครัว
- ยุทธศาสตร์หลักสร้างหลักประกันคุ้มครองทางสังคมของครอบครัว
- ยุทธศาสตร์หลักสร้างระบบกลไกบริหารจัดการให้เกื้อหนุนความเข้มแข็งของครอบครัว

- (2) จัดทำร่างแผนพัฒนาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาครอบครัว

คณะกรรมการด้านกฎหมาย

- (1) จัดทำร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. มาตรา 110/1, 246 และ 247 (การปล่อยชั่วคราวและการทุเลาการบังคับโทษหญิงมีครรภ์ที่ต้องขัง)

- (3) จัดทำร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. มาตรา 65/1 (การลดโทษกรณีหญิงมีครรภ์กระทำความผิด)

- (4) จัดทำร่าง พ.ร.บ. ขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. จัดทำขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงโดยบุคคลในครอบครัว ทั้งให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งไม่ให้เกิดซ้ำ รวมทั้งเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีของครอบครัวไว้

คณะกรรมการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตด้านสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์

- (1) ศึกษาสถานการณ์ปัญหาสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ในประเด็นอนามัยเจริญพันธุ์แล้ว และอยู่ระหว่างกำหนดนโยบายและมาตรการ เพื่อเสนอ กสค.

- (2) เสนอประเด็นระยะเวลาการลาคลอดบุตรเข้าสู่การพิจารณาของ กสค.

คณะอนุกรรมการเพื่อจัดความรุนแรงที่มีต่อเด็กและสตรี

(1) จัดทำร่างบันทึกข้อตกลงแนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ประกอบด้วย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม และสภาพนายความ

(2) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรงในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ วันที่ 29 มิถุนายน 2542 ดำเนินการโดยทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา ตำรวจ อัยการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

(3) จัดทำระบบข้อมูลและตัวบ่งชี้เรื่องความรุนแรง

คณะอนุกรรมการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสทางการศึกษาของสตรี

(1) จัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์การส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสตรี

(2) จัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาของสตรี

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการ

การจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและลูกจ้าง ของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ดังนี้

1. มุ่งผลสัมฤทธิ์ คิดสร้างสรรค์ รู้เท่าทัน ทำงานเป็นทีม
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ โปร่งใส หนักใจ รับผิดชอบ
3. เสมอภาค เคารพสิทธิ ไม่เลือกปฏิบัติ ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
4. ประหยัด อดทน เอื้ออาทร มีจิตบริการ
5. สมานฉันท์ มนุษยสัมพันธ์ดี มีใจรักองค์กร

การจัดประกวดคำขวัญของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

คำขวัญ สค.

“พัฒนาครอบครัวไทย ใส่ใจสิทธิสตรี”

คำขวัญชาว สค.

“ตั้งใจ ใฝ่รู้ สู้งาน สานสัมพันธ์ เชื่อมั่นองค์กร”

การพัฒนากระบวนการบริหารความรู้ภายใน สค.

- สค. มีนโยบายสร้าง สค.เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- จัดตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบบริหารความรู้ ทั้งระดับกอง และ กรม
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาระบบบริหารความรู้ของ สค. เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547 ณ ห้องประชุม B3 ชั้น 11 อาคารชั้นทาวเวอร์ส

การจัดวางระบบควบคุมภายใน

● จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดวางระบบควบคุมภายใน แก่เจ้าหน้าที่ สค. จำนวน 50 คน เมื่อวันที่ 17-19 กันยายน 2547 ณ ห้องประชุม B202 ชั้น 2 อาคารชั้นทาวเวอร์ส B กรุงเทพฯ

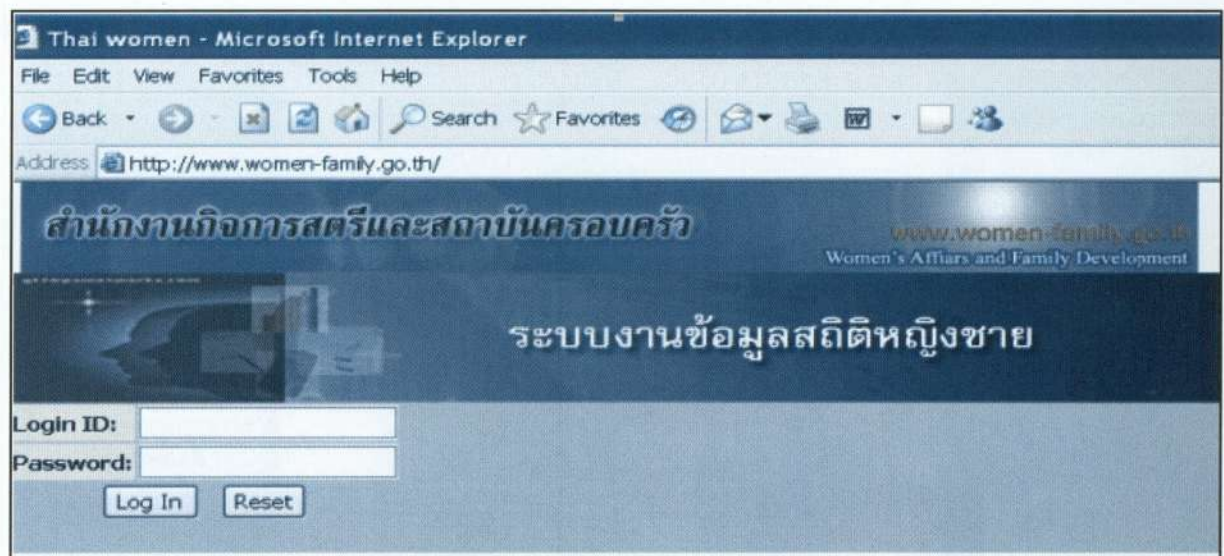
การพัฒนาบุคลากร

- การฝึกอบรมภาษาอังกฤษขั้นต้น
- การฝึกอบรมหลักสูตรวิจัยและประเมินผล
- การฝึกอบรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- พัฒนาระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลหญิงชาย โดยความช่วยเหลือจากธนาคารโลก ประกอบด้วยระบบงานสถิติหญิงชาย ระบบงานผู้ทำงานด้านสตรี ระบบงานองค์กรและเครือข่าย ฯลฯ

- จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2547-2549)

- พัฒนาระบบเครือข่ายภายในและการเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต และจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เครื่องพิมพ์ ฯลฯ ให้ทุกสำนัก/กอง/กลุ่มงาน
- จัดหาโปรแกรมระบบบริหารราชการจำนวน 6 ระบบ ประกอบด้วย ระบบบัญชี การเงิน เงินเดือน พัสดุ สารบรรณ และการเจ้าหน้าที่

- การพัฒนาเว็บไซต์ www.women-family.go.th เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามนโยบายรัฐบาล

- จัดทำข้อมูลสำหรับศูนย์บริการประชาชน (Call center)
- ดำเนินงานตามโครงการปรับเปลี่ยนการบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS)
- จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกรม เพื่อสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศแก่ศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การพัฒนาาระบบราชการ

ภายหลังการปฏิรูประบบราชการ ปี 2545 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และประโยชน์ของประเทศ โดยพิจารณาและยึดแนวทางการดำเนินงานตาม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาาระบบราชการไทย (พ.ศ.2546-2550) สรุปการดำเนินงานการพัฒนาาระบบราชการ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงาน

- 1.1 การนำระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน
- 1.2 การควบคุมความเสี่ยงโดยนำระบบควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 มาใช้
- 1.3 การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผน โดยจัดระบบการติดตามประเมินผลงานรายกิจกรรม/โครงการรายเดือน มีการประเมินผลด้านการตรวจสอบภายในทุก 4 เดือน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 9 ทุก 6 เดือน
- 1.4 การดำเนินงานโดยบรรลุผลสัมฤทธิ์ โดยได้ดำเนินการได้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.5 การลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการ
 - การกระจายอำนาจการตัดสินใจ อนุมัติ อนุญาตให้ผู้ทำงานใกล้ชิดประชาชนและกำกับดูแลการใช้อำนาจดังกล่าว
 - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมในการลดขั้นตอนตามความเหมาะสมและกำลังงบประมาณ
 - การเปิดเผยข้อมูลในการลดขั้นตอนและระยะเวลาไว้ ณ ที่ทำการสำนักงาน และในระบบเครือข่ายสารสนเทศ
- 1.6 การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงบริการและรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยง่าย
- 1.7 การจัดระบบตอบสนองต่อคำร้องเรียน ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นของประชาชน
- 1.8 การฝึกอบรมเรื่องการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน/ภารกิจของส่วนราชการ

- 2.1 การทบทวนภารกิจให้เหมาะสมต่อสถานการณ์ เช่น การถ่ายโอนภารกิจงานฉาปนกิจสงเคราะห์สงเคราะห์ให้ออังก์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2 สำรวจ ตรวจสอบ และทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและประกาศที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อดำเนินการยกเลิก ปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นใหม่ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือสอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในประเทศ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็วและลดภาระของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การรื้อปรับระบบการเงินและการงบประมาณ

- 3.1 การจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของรัฐบาล
- 3.2 การปรับปรุงระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้างเพื่อพัฒนาไปสู่การทำระบบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- 3.3 การเตรียมการเพื่อเข้าสู่โครงการเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินและการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ Government Fiscal Management Information System (GFMIS)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างระบบบริหารงานบุคคลและค่าตอบแทนใหม่

- 4.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของข้าราชการอย่างเป็นระบบ
- 4.2 การให้ความรู้ฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรและขีดความสามารถที่จำเป็น

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรมและค่านิยม

5.1 การจัดอบรมและสร้างกระบวนการเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมของข้าราชการ โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การบริหารการเปลี่ยนแปลง การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การประกาศมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม การสร้างการมีส่วนร่วมในการแสวงหากระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมใหม่ที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบราชการ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างระบบราชการให้ทันสมัย

- 6.1 การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการระดับกรม
- 6.2 การจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ.2547-2549
- 6.3 การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานและลดขั้นตอนการทำงาน เช่น การสื่อสารทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน website
- 6.4 การพัฒนาช่องทางให้ประชาชนขอใช้บริการ รับบริการ โดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

- 7.1 การจัดประชุม/สัมมนาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นสภาพปัญหาความต้องการแก่กลุ่มเป้าหมาย
- 7.2 การเปิดช่องทางการสื่อสารเพื่อขอข้อมูลของหน่วยงาน ข้อกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ทางโทรศัพท์ โทรสาร

การประเมินการพัฒนาระบบราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2546

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้รับการประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ ตามโครงการประเมินผล การพัฒนาระบบราชการประจำปี 2546 ของสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งประเมินผลการพัฒนาระบบราชการทุกส่วนราชการ โดย สค. อยู่ในระดับ 3.0 (ระดับคะแนน 0-5) และค่าเฉลี่ยผลการประเมินของส่วนราชการทั้ง 149 หน่วยงาน คือ 2.6 โดยมีสรุปผลการพัฒนาระบบราชการ ของ สค. ตามตัวชี้วัดความก้าวหน้า 4 ด้าน 24 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด/เกณฑ์การวัด	ระดับ
เป้าประสงค์ G1 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนที่ดีขึ้น	2.9
ปัจจัยเอื้อให้เกิดผลงาน S1 การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงาน	2
S1.1 การวางแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์	2
S1.2 การปรับระบบการควบคุมภายในให้ทันสมัยมากขึ้น	0
S1.3 การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	3
S1.4 การลดขั้นตอน/ปรับคุณภาพกระบวนการงานหลัก	3
S1.5 การอำนวยความสะดวกและตอบสนองลูกค้า/ประชาชน	3
ผลงาน G1 ประสิทธิภาพตามพันธกิจและคุณภาพการให้บริการ	4
G1.1 เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ	4
G1.2 ร้อยละของขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ลดลงและ/หรือคุณภาพที่เพิ่มขึ้น	3
เป้าประสงค์ G2 ปรับบทบาท ภารกิจ และขนาดให้มีความเหมาะสม	3.0
ปัจจัยเอื้อให้เกิดผลงาน S2 การปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร/ภารกิจของส่วนราชการ	3
S2.1 การทบทวนบทบาทภารกิจของส่วนราชการให้เหมาะสม	3
S2.2 การทบทวนและยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย/เป็นอุปสรรค	3
ผลงาน G2 การมีบทบาทภารกิจและขนาดที่เหมาะสม	3
G2.1 จำนวนภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของส่วนราชการลดลง	4
G2.2 จำนวนกฎหมายที่ไม่มีความจำเป็น/เป็นอุปสรรคได้รับการแก้ไข/ยกเลิก	2
G2.3 ร้อยละของข้าราชการที่ลดลงและ/หรือเพิ่มความสามารถของกำลังคนให้ได้ในระดับเดียวกัน	3
เป้าประสงค์ G3 ยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานให้อยู่ในระดับสูง เทียบเท่าเกณฑ์สากล	2.3
ปัจจัยเอื้อให้เกิดผลงาน S3 การพัฒนามาตรฐานระบบงานหลัก การเรียนรู้และนวัตกรรม	2
S3.1 การปรับระบบการเงินและจัดทำบัญชีตามมาตรฐานสากล	3
S3.2 การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของกระบวนการหลัก	2
S3.3 การให้ความรู้ ฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการ	3
S3.4 การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมของข้าราชการ	1
S3.5 การเสริมสร้างระบบราชการให้ทันสมัย	2
ผลงาน G3 ผลจากการยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานให้อยู่ใน ระดับสูงเทียบเท่าสากล	2
G3.1 ประสิทธิภาพทางการเงิน	3
G3.2 ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานของกระบวนการหลัก	0
G3.3 ร้อยละของข้าราชการที่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถตามที่กำหนด	4

ตัวชี้วัด/เกณฑ์การวัด	ระดับ
เป้าประสงค์ G4 การตอบสนองต่อการบริหารปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3.8
ปัจจัยเอื้อให้เกิดผลงาน S4 การพัฒนาระบบการตอบสนองต่อการบริหารปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3
S4.1 การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	4
S4.2 ระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ	2
ผลงาน G4 ผลจากการตอบสนองต่อการบริหารปกครองในระบอบประชาธิปไตย	5
G4.1 จำนวนกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	5
G4.2 ร้อยละของปัญหาขัดแย้งหรือกรณีพิพาทร้องเรียนของประชาชนที่เพิ่มขึ้น	4
รวม	3.0

การประเมินการพัฒนาระบบราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547

ในปีงบประมาณ 2547 สค. ได้รายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ก.พ.ร. ใน 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิภาพตามพันธกิจ มิติด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ มิติด้านคุณภาพการให้บริการ และ มิติด้านการพัฒนางองค์กร และได้จัดทำรายงานการประเมินผลตนเอง (Self Assessment Report) ในรอบครึ่งหลังปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ได้แก่ 6 เดือน(มีนาคม) , 9 เดือน(มิถุนายน) และ 12 เดือน(กันยายน) ดังนี้

แบบรายงานการประเมินผลตนเองของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (SAR)

ลำดับที่	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมาย (ร้อยละ)	น้ำหนัก (ร้อยละ)	6 เดือน		9 เดือน		12 เดือน	
		ปี 45	ปี 46			ผลงาน	คะแนนประเมินตนเอง	ผลงาน	คะแนนประเมินตนเอง	ผลงาน	คะแนนประเมินตนเอง
มิติที่ 1	ด้านประสิทธิผลตามพันธกิจ :				25		25		75		125
1	ร้อยละของความสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตของส่วนราชการ (ตามเอกสารงบประมาณ)										
	ผลผลิตที่ 1 จำนวนครอบครัวที่ได้รับการส่งเสริม	-	-	200,000 ครอบครัว	12.5	ระดับ 1	1 ●	ระดับ 1	1 ●	ระดับ 5	5 ●
	ผลผลิตที่ 2 จำนวนสตรีที่ได้รับการส่งเสริม	-	-	200,000 ครอบครัว	12.5	ระดับ 1	1 ●	ระดับ 5	5 ●	ระดับ 5	5 ●
มิติที่ 2	ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ				25		50		82.5		82.5
2	ร้อยละของงบประมาณที่สามารถประหยัดได้	-	-	ระดับ 3	12.5	ระดับ 2	2 ●	ระดับ 2	2 ●	ระดับ 2	2 ●
3	ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยต่งน้ำหนักในการทดสอบระยะเวลาของขั้นตอนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ	-	-	ระดับ 5	12.5	ระดับ 2	2 ●	ระดับ 5	4.6 ●	ระดับ 5	4.6 ●
มิติที่ 3	ด้านคุณภาพการให้บริการ				25		50		37.5		75
4	ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปรับปรุงแก้ไขบริการ	-	-	ระดับ 3	12.5	ระดับ 1	1 ●	ระดับ 2	2 ●	ระดับ 5	5 ●
5	ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	-	-	ระดับ 3	12.5	ระดับ 1	1 ●	ระดับ 1	1 ●	ระดับ 1	1 ●
มิติที่ 4	ด้านการพัฒนางองค์กร				25		74		78.25		125
6	ร้อยละของความคุ้มค่าในการใช้บุคลากรบรรจุจริงเปรียบเทียบกับอัตราค่าจ้างที่ได้รับอนุมัติ	-	-	ระดับ 5	8	ระดับ 5	5 ●	ระดับ 5	5 ●	ระดับ 5	5 ●
7	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบบริหารความรู้อิงองค์กร	-	-	ระดับ 5	17	ระดับ 2	2 ●	ระดับ 2	2.25 ●	ระดับ 5	5 ●
รวม					100		174		273.3		407.5
คะแนนเต็ม 5							1.74		2.73		4.08

หมายเหตุ : ผลการประเมินตนเอง

=NA
 =ดีเยี่ยม
 =ดี
 =ดีปานกลาง
 =พอใช้
 =ไม่พอใช้
 =ไม่ผ่าน

แนวทางการดำเนินงานในขั้นต่อไป

การดำเนินงานด้านสตรี

■ **การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมสถานภาพสตรี** เป็นการสร้างโอกาสให้แก่สตรี เพื่อมุ่งให้สตรีเป็นผู้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาที่สำคัญ และเพื่อให้สตรีได้มีสถานภาพและมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนา โดยวางแผนทางการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมสถานภาพสตรี ได้แก่ การสนับสนุนการจัดกิจกรรม แสดงพลัง และภูมิปัญญาสตรี และรายงานผลความก้าวหน้าของสถานภาพสตรีไทย ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสตรีสากล วันสตรีไทย และวันแม่แห่งชาติ เป็นต้น และเนื่องจากปี 2548 เป็นต้นไปจะมีการเลือกตั้งหลายระดับ จึงมีแผนงานโครงการด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีทางการเมือง โดยมุ่งเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้นำสตรี/สตรี ให้มีความรู้ ความสามารถ เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการและตัดสินใจทางการเมืองเพิ่มขึ้น รวมทั้ง การตั้งสถาบันฝึกอบรมภาวะผู้นำขึ้นทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค

■ **การส่งเสริมความเสมอภาค** เป็นการสร้างความตระหนัก และให้ความสำคัญกับความต้องการและความแตกต่างระหว่างหญิงชาย เพื่อให้หญิงและชาย ได้มีโอกาสที่เท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง โดยดำเนินการผ่านหน่วยงานภาครัฐ คือ ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer-CGEO) ของทุกกระทรวง ทบวง กรม ประกอบด้วย การสัมมนา CGEO การสัมมนาวิชาการเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและผู้นำสตรีการสัมมนาวิชาการเจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point) การสัมมนาวิชาการเตรียมทำที่ของประเทศไทยในการประชุมด้านสตรีในกรอบเอเปค ปี 2548 ในส่วนของเครือข่ายประสานงานด้านบูรณาการมิติหญิงชาย จะสนับสนุน CGEO ขยายผลการเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องมิติหญิงชายในหน่วยงานด้วยการสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ รวมทั้งการติดตามประเด็นการพัฒนางานด้านสตรีตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบและแผนปฏิบัติการปักกิ่ง

■ **การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี** เป็นการสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในสิทธิของสตรี การคุ้มครองปกป้อง แก้ไข เพื่อให้สตรีสามารถดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม จะมีการดำเนินงานเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี ได้แก่ การส่งเสริมและพิทักษ์สตรี โดยการจัดทำร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริมความเสมอภาคและโอกาสที่เท่าเทียมกัน การสร้างระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยแก่ผู้หญิงเชิงบูรณาการ การติดตามผลการดำเนินงานรวมทั้งการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์นอกจากนี้จะมีการจัดตั้งศูนย์ด้านภัยคุกคามทางเพศในที่ทำงานเพื่อรับปรึกษาปัญหาและรับเรื่องร้องทุกข์ กรณีถูกล่วงละเมิดในหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

■ **การพัฒนากระบวนการข้อมูลและสารสนเทศ** เป็นการสร้างฐานข้อมูลด้านสตรี เพื่อสนับสนุนสำนัก/กอง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานด้านสตรี ได้แก่ สถิติข้อมูลของสตรีในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา สุขภาพอนามัย แรงงาน สถานภาพสตรีไทย เป็นต้น การเปิดตัวเว็บไซต์สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ซึ่งเนื้อหาที่เผยแพร่มีการเคลื่อนไหวเสมอ มีการวิเคราะห์ข่าวและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสตรีที่ทันเหตุการณ์ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสตรีในประเทศไทยจัดทำข้อมูลตัวชี้วัดแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549) จัดทำข้อมูลตัวบ่งชี้สถานภาพสตรี มีการเปรียบเทียบข้อมูลตัวบ่งชี้สถานภาพรายปี รายจังหวัด ทบวง/ปรับปรุงข้อมูลตัวบ่งชี้สถิติหญิงชาย จัดทำระบบฐานข้อมูลสถิติหญิงชาย วิเคราะห์และรายงานสถานภาพสตรีไทย จัดทำมาตรฐานด้านความเสมอภาคหญิงชาย และการทำวิจัยในเรื่องต่างๆ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานด้านสตรีต่อไป เช่น สตรีกับการเมือง สตรีกับความยากจน สตรีกับการล่วงละเมิดทางเพศ สตรีกับเครือข่าย ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และเด็ก เป็นต้น

การส่งเสริมสถาบันครอบครัว

การดำเนินงานด้านการส่งเสริมสถาบันครอบครัวในปี 2548 ประกอบด้วย การสานต่องานที่ได้ดำเนินการไว้ตั้งแต่ปี 2546 และ 2547 และการริเริ่มงานส่งเสริมสถาบันครอบครัวในมิติอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547-2556 อาทิ เช่น

- การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่จัดตั้งปี 2547 จำนวน 876 แห่ง การขยายการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในปี 2548 ในจังหวัดต่างๆ อีกจำนวน 691 แห่ง รวมถึงการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร
- การเผยแพร่และสร้างความเข้าใจใน ร่าง พ.ร.บ.ขจัดความรุนแรงในครอบครัวแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรงที่ดำเนินการในภูมิภาคต่างๆ
- เผยแพร่และสร้างความเข้าใจในนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัวแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การจัดการระดมความคิดจากผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อริเริ่มการจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมสถาบันครอบครัวระดับจังหวัด
- การขยายการดำเนินงาน “ครอบครัวผาสุก” และ “ครอบครัวสัมพันธ์” ในเขตกรุงเทพมหานคร
- การจัดเวทีสาธารณะรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว
- การพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัยและองค์ความรู้ด้านครอบครัวแก่สาธารณะ
- การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัจจัยในการเสริมสร้างศักยภาพสถาบันครอบครัว เพื่อนำไปสู่การรณรงค์หลักคิดการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวแก่ประชาชน
- การรณรงค์ให้ทุกวันอาทิตย์เป็นวันครอบครัว เพื่อให้สมาชิกของครอบครัวได้มีการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน
- การพัฒนาการฉาปนกิจสงเคราะห์ ประกอบด้วย
 - การพัฒนาข้อมูลงานการฉาปนกิจสงเคราะห์เพื่อการเผยแพร่และสร้างองค์ความรู้ในระบบเครือข่าย
 - การศึกษาวิจัยบทบาทอำนาจหน้าที่กลไกการปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2547 หลังการถ่ายโอนภารกิจงานการฉาปนกิจสงเคราะห์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - การส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ประสานงานสมาคมการฉาปนกิจสงเคราะห์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของสมาคม / การฉาปนกิจสงเคราะห์
- การดำเนินงานต่อเนื่องในแผนงานและกิจกรรมด้านการส่งเสริมสถาบันครอบครัว

การเสริมสร้างเครือข่ายสตรีและสถาบันครอบครัว

■ การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายชุมชนและประชาสังคม มีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาให้เครือข่ายภาคประชาชน ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับต่าง ๆ (กพสจ. กพสอ. กพสต. กพสม.) ได้มีการประสานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง มีการสนับสนุนให้กลุ่มเครือข่ายสตรีทั่วประเทศ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน นอกจากนี้ จะส่งเสริมให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มีการเชื่อมโยงเป็นองค์กรเครือข่ายขึ้นในระดับตำบล - อำเภอ - จังหวัด เพื่อเป็นแกนนำที่เข้มแข็งในการดำเนินงานด้านครอบครัว

■ การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายเอกชน โดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายภาคเอกชน ได้แก่ สมาชิกจากสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ สหพันธ์สมาคมนักธุรกิจเครือข่ายสื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีและครอบครัว ให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันเป็นเครือข่ายในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพให้กับสตรีและสถาบันครอบครัว มีการนำผลการประชุมเอเปคด้านสตรีไปสู่การปฏิบัติในประเทศไทย เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพสตรีและเสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคให้กับสตรีในทุกภาคส่วน และนำผลจากการปฏิบัติในประเทศไทย มากำหนดท่าทีของประเทศในการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศในปีต่อไป และการร่วมกันรณรงค์ในการนำเสนอข่าวด้านสตรีและครอบครัวของสื่ออย่างสร้างสรรค์ เพื่อเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจ ความตระหนักและยุติปัญหาต่อสตรีและครอบครัวในสังคมให้ลดน้อยลง

■ การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เพื่อให้ อปท. เห็นความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมด้านสตรีและครอบครัว จะมีการมอบรางวัลดีเด่นประจำปีแก่ อปท. และสื่อมวลชนท้องถิ่นที่ดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว

■ การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายต่างประเทศ โดยการปฏิบัติงานตามพันธกิจระหว่างประเทศ ที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นหน่วยงานกลางของไทย และเข้าร่วมการประชุมที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เช่น ในปีงบประมาณ 2548 มีการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ 3 (ASEAN Committee on Women - ACW) ที่สหภาพพม่า ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2547 และการประชุมเครือข่ายผู้นำสตรีในเอเชีย ครั้งที่ 10 (Women Leader's Network - WLN) ที่สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม - 1 กันยายน 2548 ทั้งนี้ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ทักษะ ประสบการณ์ รายงาน และเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานด้านสตรี ส่งเสริมศักยภาพสตรี ในประเทศสมาชิกนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้มีโครงการขยายความร่วมมือและเครือข่ายกับต่างประเทศ โดยเริ่มจากประเทศที่ใกล้ประเทศไทย เช่น มาเลเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จะเริ่มมีการติดต่อกันในปี 2548 เพื่อหาแนวทางความร่วมมือต่อไปในอนาคต

สถานการณ์สังคมไทย

ความเสมอภาคหญิงชาย

สถานการณ์สตรี: เครื่องบ่งชี้ความเสมอภาคหญิงชายในสังคมไทย

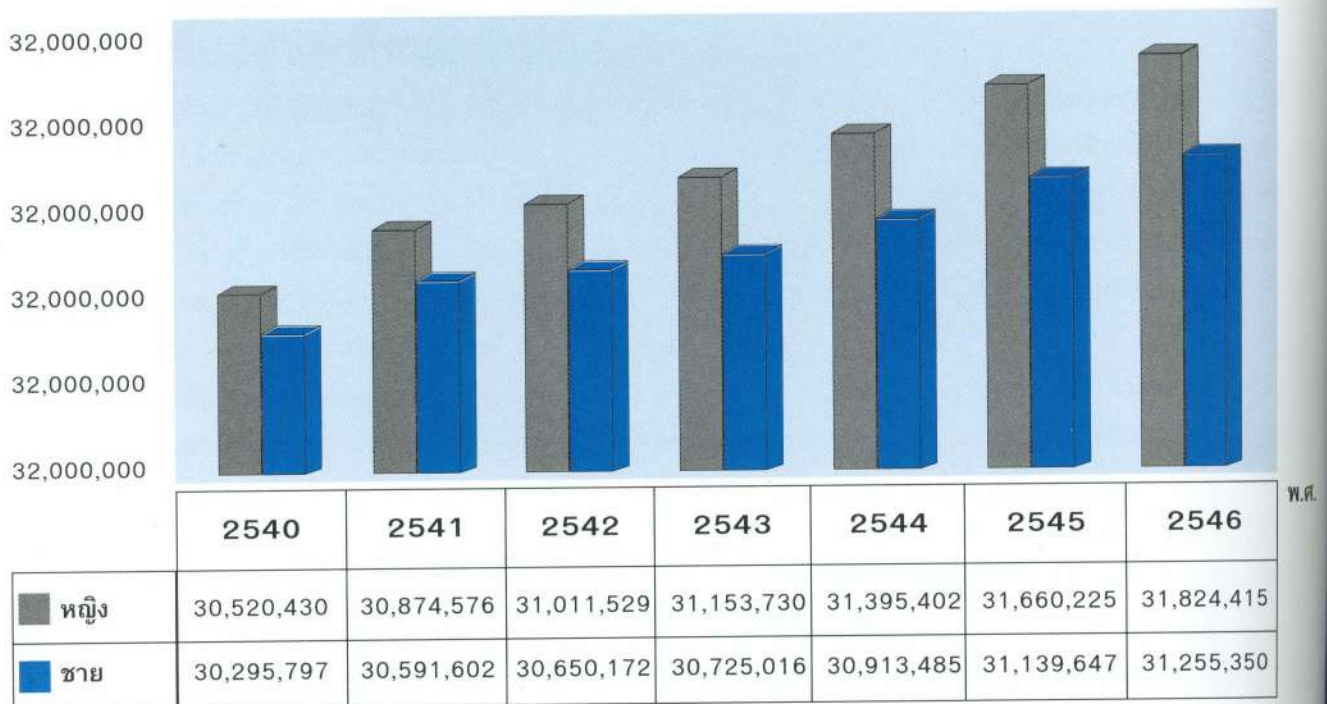
■ การพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในช่วง 3-4 ทศวรรษที่ผ่านมา และกระแสโลกาภิวัตน์โดยรวมส่งผลให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของทั้งผู้ชายและผู้หญิงดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายรัฐบาลปัจจุบันมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนและการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากได้เอื้อประโยชน์ต่อผู้หญิงเป็นอย่างมาก เช่น การจัดตั้งธนาคารประชาชน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทำให้ผู้หญิงมีช่องทางเข้าถึงทรัพยากรและเงินทุนได้อย่างง่ายดายและสะดวกมากขึ้น โอกาสต่าง ๆ ก็ได้เปิดกว้างและเท่าเทียมกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย และการจ้างงาน อย่างไรก็ตามหญิงไทยยังต้องเผชิญปัญหาที่เกิดจากอคติทางเพศที่ฝังรากลึกอยู่ในระบบการคิด ความเชื่อค่านิยม ประเพณี กฎระเบียบและกติกามีส่วนทำให้ความเสมอภาคตามกรอบกฎหมายยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและกระแสโลกาภิวัตน์บางด้านมีผลกระทบเชิงลบต่อประชากรหญิงชายเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อคนชายขอบที่ยากจนและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งทั้งนี้ผู้หญิงจะเป็นกลุ่มแรกที่ถูกกระทบจากปัญหาเหล่านี้ในฐานะที่เป็นแรงงานราคาถูก แรงงานไร้ฝีมือ การศึกษาต่ำ ซึ่งในที่สุดแล้ว ส่งผลให้สถานภาพของผู้หญิงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในภาพรวมยังด้อยอยู่

1) ด้านประชากร :

จาก ปี 2540 - 2546 จะเห็นได้ว่า สัดส่วนของประชากรหญิงมากกว่าครึ่งของประชากรทั้งประเทศ (ภาพที่ 1)

ประชากรจากทะเบียนของประเทศไทย พ.ศ. 2540-2546

จำนวน

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

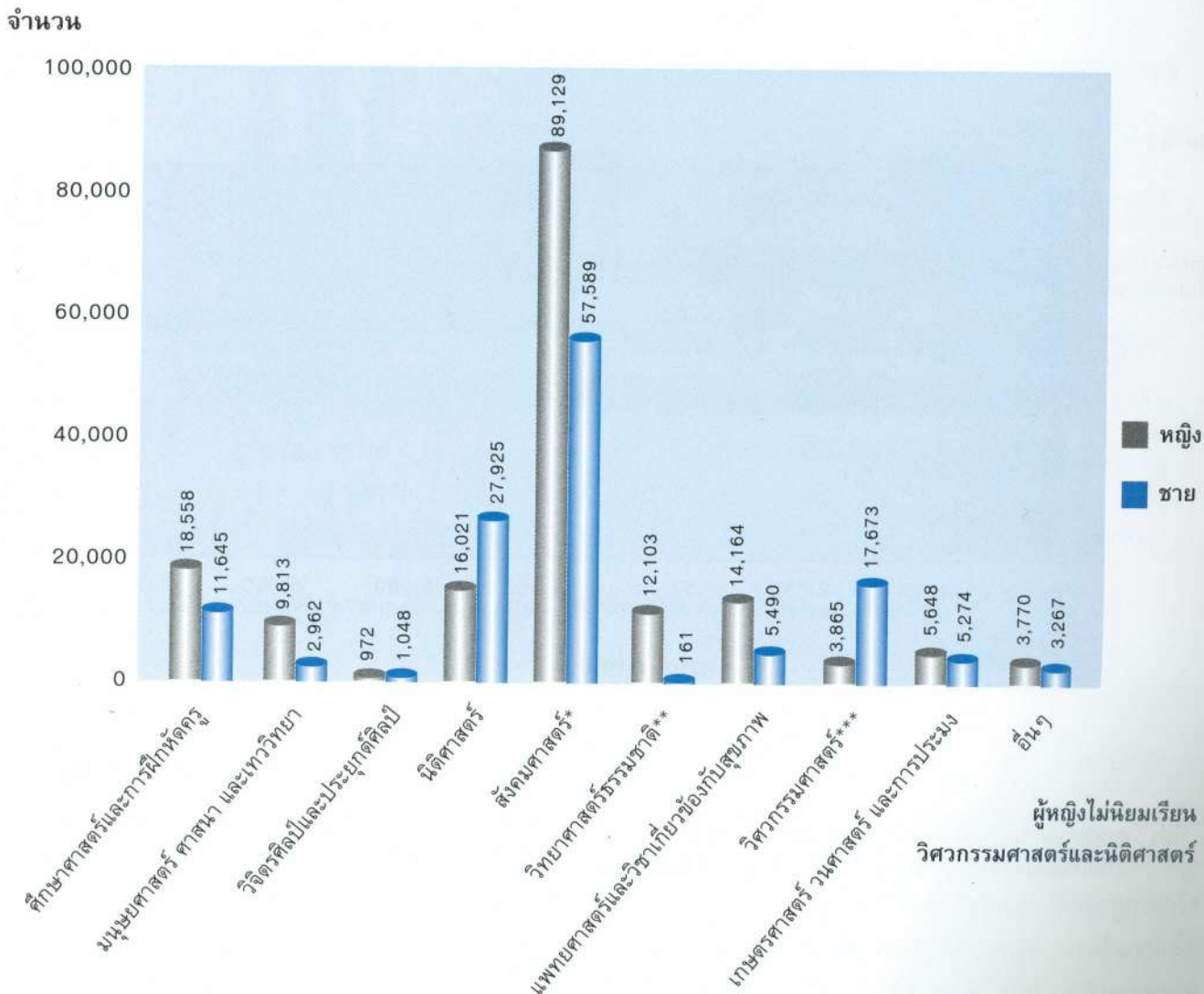
ภาพที่ 1

2) ด้านการศึกษา :

● ระบบการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันให้ความเสมอภาคทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย ในภาพรวมเด็กหญิงและเด็กชายสามารถเข้าถึงการศึกษาในระดับต่างๆ ได้ค่อนข้างเท่าเทียมกัน สัดส่วนหญิงในการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีธยมศึกษาตอนต้นในปี 2545 เป็นร้อยละ 49 และร้อยละ 48

● ในระดับอุดมศึกษา ผู้หญิงมีสัดส่วนสูงกว่าผู้ชาย โดยมีผู้หญิงเรียนคิดเป็นร้อยละ 54.8 แต่การเลือกเรียนของหญิงและชายในระดับอุดมศึกษายังมีความแตกต่างกันที่เห็นได้ชัด คือ ผู้หญิงไม่นิยมเรียนในสาขาคณะนิติศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ แต่นิยมเรียนในสาขาคณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ (ภาพที่ 2)

จำนวนนิสิต/นักศึกษาใหม่ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำแนกสาขาตาม ISCED และเพศ ปีการศึกษา 2545

ที่มา : รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปี 2545 โดยสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หมายเหตุ :

- * สังคมศาสตร์ รวมสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ การบริหารพาณิชย์การและธุรกิจ การสื่อสารมวลชนและเอกสาร คหกรรมศาสตร์
- ** วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ รวมวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณิตศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์
- *** วิศวกรรมศาสตร์ รวมวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์และผังเมือง

ภาพที่ 2

3) ด้านการมีส่วนร่วมทางด้านเศรษฐกิจ

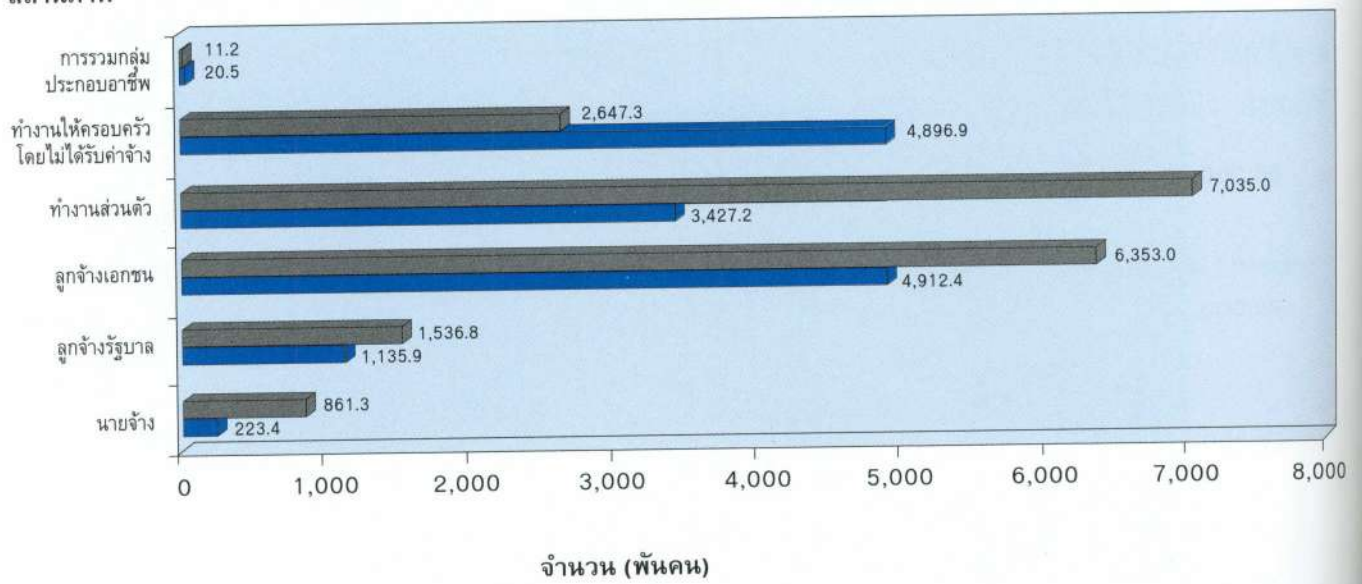
● ในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจแรงงานหญิงซึ่งมีความอดทนสูงและความอดทนสูงและมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของแรงงานในภาคหัตถอุตสาหกรรม กลับมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับสูงสุด 3 อันดับแรก เป็นระยะเวลาติดต่อกันหลายปี จากสินค้าประเภท สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า หัตถกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ และการประกอบชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์

● หากพิจารณาจากสถานภาพการทำงานแล้ว จะเห็นว่าจำนวนผู้ชายที่ทำงานโดยได้รับค่าตอบแทนเป็นตัวเงินมีมากกว่าผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็งานในภาครัฐ เอกชน หรือประกอบกิจการส่วนตัว แต่งานที่ทำโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนกลับมีผู้หญิงมากกว่า ซึ่งเป็นงานที่ให้ครอบครัว (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3

จำนวนและร้อยละของหญิงและชายที่มีงานทำ จำแนกตามสถานภาพการทำงาน พ.ศ. 2545

สถานภาพ

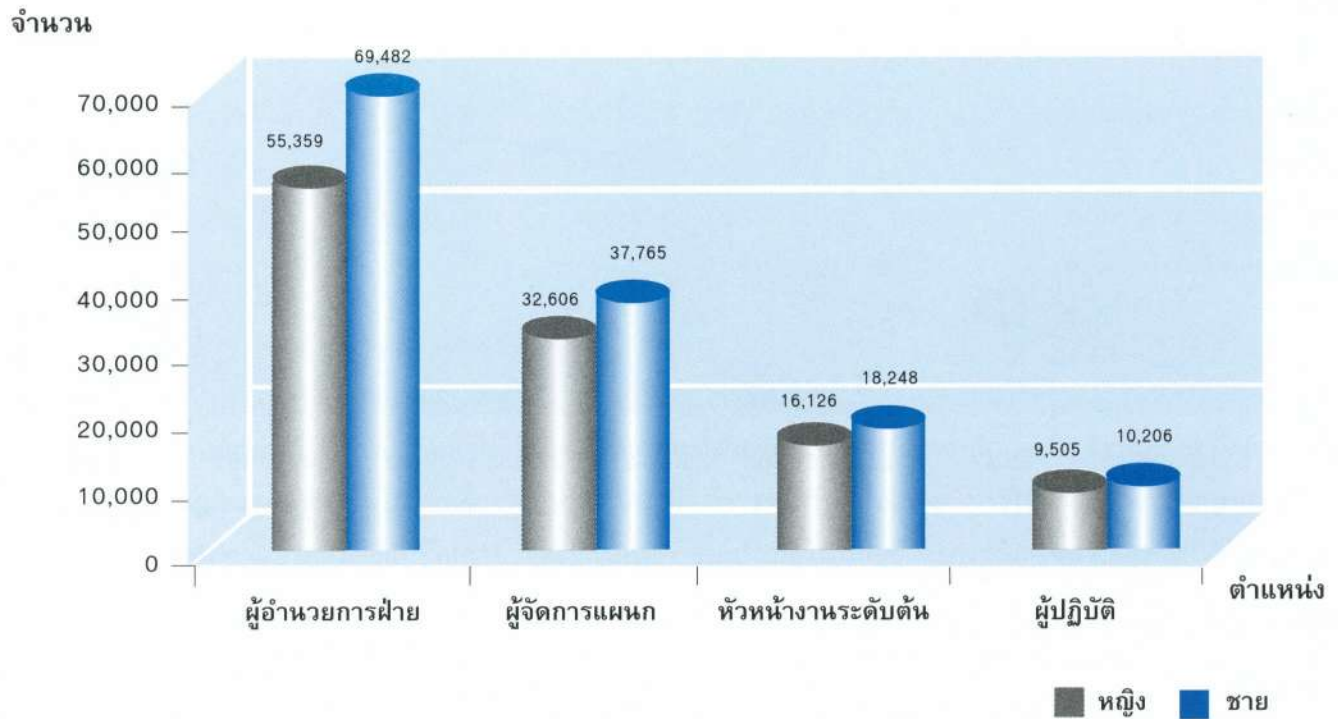

■ หญิง ■ ชาย

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2545
สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ

จากรายงานการสำรวจค่าตอบแทนรายเดือนของพนักงานประจำของภาคเอกชน ปี 2543 พบว่าผู้หญิงยังคงได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าผู้ชาย แม้ว่าทำงานในระดับเดียวกัน (ภาพที่ 4) รายได้เฉลี่ยของหญิงในปี 2545 เป็นร้อยละ 44 ของชาย สะท้อนถึงการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน อันอาจเนื่องมาจากเจตคติที่ว่าผู้หญิงไม่มีความสามารถ ตัดสินใจได้ดี เทียบเท่าผู้ชาย และไม่สามารถทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานได้เท่ากับผู้ชาย

ค่าตอบแทนของพนักงานประจำ จำแนกตามระดับตำแหน่งและเพศ พ.ศ. 2543

ที่มา : รายงานการสำรวจค่าตอบแทนภาคเอกชน พ.ศ. 2543 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ภาพที่ 4

● ในการจ้างงานนอกระบบในปี 2545 มีแรงงานนอกระบบโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 1.5 คน และเป็นแรงงานผู้หญิงโดยเฉลี่ย ร้อยละ 78 ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย มักขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐทั้งด้านเงินทุน ขาดโอกาสในการฝึกทักษะ ขาดหลักประกันทางสังคม และขาดการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมาย จึงมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากการจ้างงานที่ค่าตอบแทนต่ำ ไม่มีรูปแบบและกฎเกณฑ์ และการคุ้มครองทางกฎหมาย ส่วนในภาคที่มีแรงงานหญิงนอกระบบมากที่สุด คือ ภาคใต้ ร้อยละ 90 รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 83 และภาคที่มีแรงงานหญิงน้อยที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร มีเพียง ร้อยละ 66 แต่เป็นภาคที่มีขนาดแรงงานนอกระบบโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2.2 คนต่อครัวเรือน

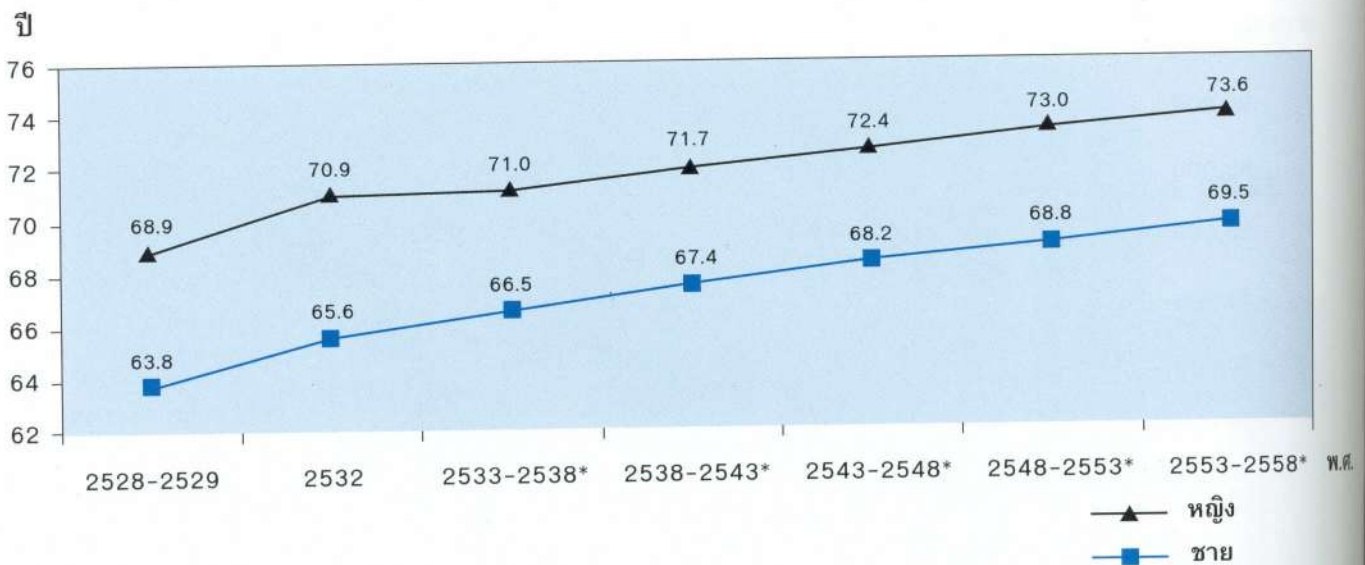
● การใช้แรงงานหญิงจากผลการตรวจแรงงานสถานประกอบกิจการ ปี 2545 ที่ผ่านการตรวจ 36,560 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ 1,992,834 คน มีการใช้แรงงานหญิง 29,296 แห่ง ลูกจ้างหญิง 1,034,481 คน คิดเป็นร้อยละ 51.91 จากผลการตรวจพบว่าสถานประกอบกิจการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดการใช้แรงงานหญิง สูงสุดเรื่อง การเลือกปฏิบัติทางเพศ รองลงมา การทำงานล่วงเวลา เวลาทำงาน การล่วงเกินทางเพศและงานยกของหนัก ตามลำดับ

4) ด้านสุขภาพอนามัย

● จากการคาดประมาณอายุประชากรในประเทศไทย หญิงมีอายุยืนยาวกว่าชาย โดยคาดการณ์ว่า ในช่วงมี 2548-2553 ผู้หญิงจะมีอายุเฉลี่ย 73 ปี ในขณะที่ผู้ชายจะมีอายุเฉลี่ยเพียง 68.8 ปีเท่านั้น (ภาพที่ 5) แม้จะมีอายุยืนกว่า แต่สตรีต้องเผชิญกับปัญหาชีวอนามัยเจริญพันธุ์ เช่น มะเร็งมดลูก มะเร็งเต้านม

ภาพที่ 5

อายุเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด จำแนกเพศ พ.ศ. 2528-2558

ที่มา : รายงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :

* พ.ศ. 2533-2558 ใช้ตัวเลขการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย 2533-2563 มีนาคม 2538 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

● ผู้หญิงยังคงเป็นผู้แบกรับภาระในการวางแผนครอบครัว โดยวิธีที่ใช้มากที่สุดคือ ยาเม็ด ร้อยละ 36.5 ทำหมันหญิง ร้อยละ 17.5 ห่วง ร้อยละ 3.5 ในขณะที่ผู้ชายทำหมันและใช้ถุงยางเท่า ๆ กัน อย่างละประมาณร้อยละ 2.5 และยาฝังร้อยละ 1.6

● จากข้อมูลของกรมควบคุมโรค จำนวนผู้ป่วยเอดส์ตั้งแต่กันยายน 2527 - มิถุนายน 2547 มีจำนวนทั้งสิ้น 236,099 คน เป็นชายร้อยละ 72.7 เป็นหญิงร้อยละ 27.3 ผู้ป่วยเอดส์หญิงส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มวัยเจริญพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นการติดโดยการมีเพศสัมพันธ์ต่างเพศ ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากค่านิยมและความเชื่อในเรื่องเพศที่ไม่ถูกต้องและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมสำส่อนทางเพศของชาย ที่มักละเลยการป้องกันจนเป็นเหตุให้แพร่ไปสู่ภรรยาและบุตรในครรภ์ เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มเด็ก 0-4 ปี มีแนวโน้มเป็นเอดส์สูงขึ้น และในกลุ่มวัยรุ่นอายุ 10-14 และ 15-19 ปี มีหญิงป่วยเป็นเอดส์มากกว่าชายคือ ร้อยละ 60.3 และ 41.9 ตามลำดับ และอัตราส่วนของจำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์หญิงคาดว่าจะสูงขึ้นอีก

5) ด้านกฎหมาย

มีกฎหมายหลายฉบับที่ให้การคุ้มครองหญิงและชายอย่างเสมอภาคกัน และมีความพยายามที่จะผลักดันให้มีกฎหมายใหม่เพื่อสร้างเสริมความมั่นคงในชีวิตของสตรีด้วย ได้แก่

● การจ้างงานและสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

ลูกจ้างไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง จะได้รับการคุ้มครองให้ได้ค่าแรงเท่ากันสำหรับงานที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงหญิงมักได้รับค่าแรงต่ำกว่า และมีโอกาสก้าวหน้าน้อยกว่าชาย เนื่องจากหญิงมีโอกาสเรียนน้อยกว่า ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือน้อยกว่า

นอกจากนี้ คนงานหญิงยังได้รับการคุ้มครองด้านสวัสดิภาพ โดยมีสิทธิลาคลอดได้ 90 วัน โดยได้รับเงินเดือน โดยรับค่าจ้างจากนายจ้าง 45 วัน และรับจากกองทุนประกันสังคม 45 วัน

แม้ในกฎหมายธุรกิจก็ไม่มีกรจำกัดสิทธิสตรี หญิงไทยจึงสามารถจัดตั้งบริษัท เป็นผู้จัดการ เป็นประธานกรรมการในกิจการต่าง ๆ ได้ สามารถขอกู้จากสถาบันการเงินได้ด้วยตนเอง มีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ หรือเป็นเจ้าของกิจการ มีสิทธิเท่าเทียมบุรุษในการทำนิติกรรมต่าง ๆ ประเพณีไทยถือกันมาแต่โบราณว่า สตรีคือผู้ควบคุมการใช้จ่ายของครอบครัว สตรีไทยสนใจการทำธุรกิจมากกว่าการเมือง และประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจมากกว่าด้านการเมือง

● การขจัดความรุนแรงในครอบครัว

ในด้านการใช้ความรุนแรงต่อสตรี หากเป็นกรณีสามีทำร้ายภรรยา ส่วนใหญ่ตำรวจมักไม่รับแจ้งความ หรือบางกรณีก็พยายามไกลเกลี่ยให้เข้าใจกันทำให้ผู้หญิงอยู่ในฐานะที่ลำบากแม้กฎหมายครอบครัวจะถือว่าเป็นเหตุให้ฟ้องหย่าได้ส่วนมาก ผู้หญิงจะขาดหลักฐานในการฟ้องร้องดำเนินคดีเมื่อตำรวจไม่รับแจ้งความ การใช้มาตรการทางกฎหมายตามกระบวนการอาญาตามปกติเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมักไม่ได้ผล จึงควรมีกฎหมายเฉพาะที่มีวิธีการและขั้นตอนพิเศษ เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำและเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งรักษาสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัวไว้ได้ ขณะนี้ ทั้งชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ประชาชน และสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวต่างกำลังดำเนินการผลักดันร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัวอยู่

อย่างไรก็ตาม แม้รัฐธรรมนูญ มีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตแก่ประชาชน ให้ได้รับการปฏิบัติที่เคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพ และความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย โดยให้รัฐมีพันธกรณีในการส่งเสริมหรือสร้างโอกาสให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น แต่กฎหมายหลายฉบับยังไม่ได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ได้แก่

● ความผิดฐานข่มขืน

ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2530) มาตรา 276 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราไว้ แต่ไม่รวมถึงกรณีสามีที่กระทำการข่มขืนภรรยาของตนเพราะตามเนื้อหาของกฎหมายมาตรานี้ ผู้ถูกข่มขืนจะต้องเป็นหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาของตนเท่านั้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายฉบับดังกล่าวในปี 2540 คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ เสนอให้แก้ไขกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดทางเพศโดยได้จัดทำร่างแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ข่มขืน” และเสนอแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 เป็น “ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น” เพื่อให้คุ้มครองแก่ผู้เป็นเหยื่อของการข่มขืน ซึ่งกฎหมายยังไม่ได้ให้ความคุ้มครอง ได้แก่ หญิงซึ่งเป็นภรรยา เด็กชาย และผู้ชาย

● **การหมั้น** ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1445 และ 1446 บัญญัติว่า ชาย คู่หมั้นอาจเรียกค่าทดแทนจากชายอื่นซึ่งได้ร่วมประเวณีกับหญิงคู่หมั้นของตนได้ แต่ไม่มีบทบัญญัติให้หญิงคู่หมั้นสามารถเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นซึ่งได้ร่วมประเวณีกับชายคู่หมั้นของตนได้ นอกจากนี้ชาย คู่หมั้นยังสามารถเรียกค่าทดแทนจากชายอื่นที่มาข่มขืนหญิงคู่หมั้นของตนได้ด้วย

● **การหย่า** ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้ให้สิทธิภรรยาฟ้องหย่ากรณีที่สามีมีชู้ แต่สามีมีสิทธิที่จะฟ้องหย่ากรณีภรรยา มีชู้ เว้นแต่ภรรยาจะสามารถพิสูจน์ได้ว่าสามียกย่องหรืออุปการะเลี้ยงดูหญิงอื่นอย่างภริยา ในเรื่องการสมรสซ้อนนั้น แม้กฎหมายจะบัญญัติว่า การจดทะเบียนสมรสซ้อนจะกระทำไม่ได้ แต่กลับไม่มีบทกำหนดโทษของการกระทำเช่นนั้นไว้

● **การคุกคามทางเพศ** ในประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ หากหญิงใดถูกผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่อาวุโสกว่าคุกคามทางเพศ มักมีทางเลือกเดียวก็คือ เปลี่ยนที่ทำงานใหม่หรือไม่ก็ต้องยอมให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นต่อไป

6) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร

● โดยรวมแล้ว การมีส่วนร่วมของผู้หญิงในเวทีการเลือกตั้งในระดับต่างๆ เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6

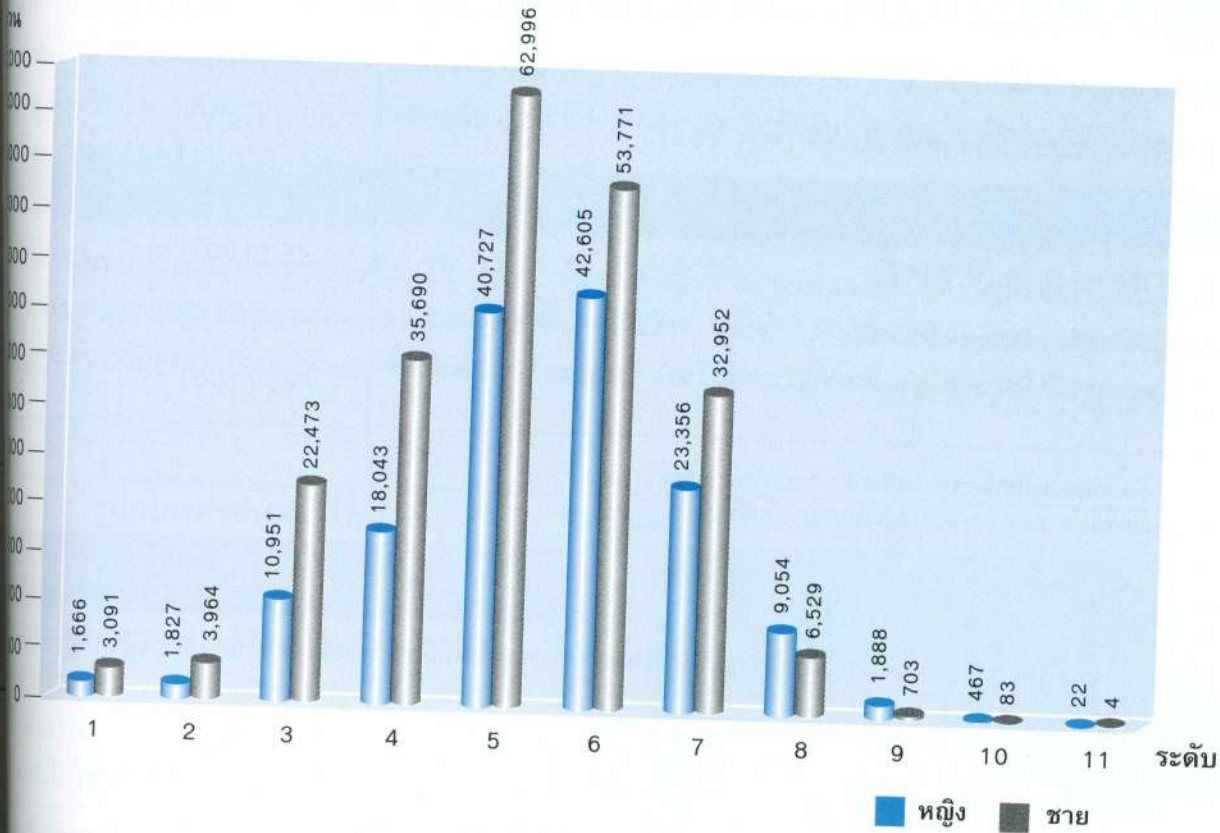
เวทีการเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น
เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีบทบาทเพิ่มขึ้นทีละน้อย

ตำแหน่ง	หญิง (ร้อยละ)	ชาย (ร้อยละ)	รวม
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลือกตั้งปี 2544)	45 (9.0)	455 (91.0)	500
สมาชิกวุฒิสภา (การเลือกตั้งปี 2544)	21 (10.5)	179 (89.5)	200
สมาชิกสภากรุงเทพฯ (เม.ย. 2547)	9 (14.5)	53 (85.5)	62
สมาชิกสภา กทม. (เม.ย. 2547)	53 (15.7)	285 (84.3)	338
ผู้อำนวยการเขต กทม. (ปี 2547)	6 (12.0)	44 (88.0)	50
สมาชิกสภาจังหวัด (ข้อมูลปี 2546)	107 (4.8)	2,215 (95.2)	2,322
สมาชิกสภาเทศบาล (เลือกตั้งปี 2546)	720 (6.6)	10,167 (93.4)	10,887
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ข้อมูลปี 2546)	8,591 (6.7)	119,003 (93.3)	127,594
กำนัน (ม.ค. 2547)	176 (2.4)	7,087 (97.6)	7,263
ผู้ใหญ่บ้าน (ม.ค. 2547)	2,036 (3.3)	59,308 (96.7)	61,344

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรมการปกครอง กรุงเทพมหานคร และสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา

• ข้าราชการพลเรือนระดับต้น-ระดับกลางส่วนใหญ่เป็นหญิง แต่ในระดับสูงขึ้นไปมีข้าราชการหญิงมากในระดับ 9 ร้อยละ 27 ระดับ 10 - 11 เท่ากันคือ ร้อยละ 15 (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7
ข้าราชการพลเรือนสามัญ จำแนกตามระดับ และเพศ
ปีงบประมาณ 2545

สำนักงาน ก.พ.

ข้อมูล: เก็บข้อมูลจากส่วนราชการต่างๆ ระหว่างเดือนตุลาคม 2545-มกราคม 2546

- ในขณะการบริหารราชการส่วนภูมิภาคแทบจะไม่มีที่ว่างสำหรับผู้หญิงเลย (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง จำแนกเพศ พ.ศ. 2547

ตำแหน่ง	หญิง (ร้อยละ)	ชาย (ร้อยละ)	รวม
หัวหน้าพรรคการเมืองระดับชาติ (พ.ศ. 2547)	0 (0)	8 (100)	8
เลขาธิการพรรคการเมืองระดับชาติ (พ.ศ. 2547)	0 (0)	7 (100)	7
คณะรัฐมนตรี	3 (8.3)	33 (91.7)	36
ผู้ว่าราชการจังหวัด (ปี 2547)	-	75 (100)	75
รองผู้ว่าราชการจังหวัด (ปี 2547)	5 (3.0)	162 (97.0)	167
นายอำเภอ (ปี 2547)	-	795 (100)	795

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรมการปกครอง กรุงเทพมหานคร และสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชาย

- ในการเลือกตั้งที่ผ่านมา เป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ส.ส. และส.ว. เป็นหญิงถึงร้อยละ 51 นั่นคือ มากกว่าชายถึง 947,956 คน

7) ด้านความรุนแรงต่อสตรี

จากข้อมูลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี 2545 ที่ได้รับแจ้งความคดีข่มขืนกระทำชำเรา จำนวน 4,435 คดี คดีข่มขืนกระทำชำเราแล้วฆ่า จำนวน 10 คดี การค้าประเวณี จำนวน 19,756 คดี

แม้ว่าสตรีที่มีการศึกษาจะมีจำนวนมากขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดีสัดส่วนรายได้ โอกาสในการได้รับการศึกษา และการมีงานทำ ตลอดจนโอกาสในการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ยังคงมีสัดส่วนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับเพศชายอยู่มาก นอกจากนี้ ปัญหาการละเมิดสิทธิสตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความผิดเกี่ยวกับเพศยังคงมีอยู่และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

สถานการณ์ครอบครัวไทย

ในรอบปี 2547 จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม และเศรษฐกิจมีผลทำให้ครอบครัวได้รับผลกระทบและต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตครอบครัว ได้แก่

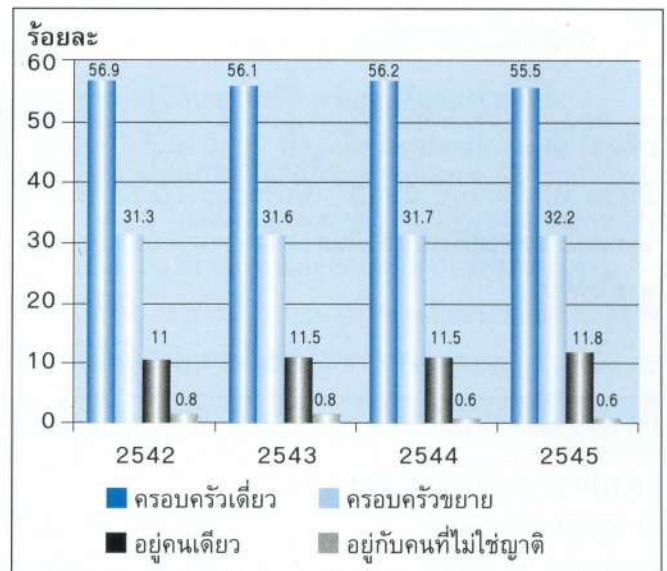
1. รูปแบบและโครงสร้างของครอบครัว

รูปแบบของครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวและจากรายงานสถานการณ์สังคม ปี 2546 (สำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2546) ประเทศไทยมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 16.89 ล้านครัวเรือน จำแนกเป็นครอบครัวขยาย ที่ประกอบด้วย ปู่ย่า ตายาย และ/หรือ เครือญาติ ในอัตราร้อยละ 32.1 ครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วยสามี ภรรยาและลูก ร้อยละ 55.5 ครอบครัวที่อยู่คนเดียว ร้อยละ 11.8 และอยู่กับคนที่ไม่ใช่ญาติ ร้อยละ 0.6 โดยมีขนาดครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 3.5 คน

จากนโยบายการพัฒนาประชากรอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เป็นต้นมา ส่งผลให้โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนไป โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมาณการประชากรของประเทศไทยในอีก 20 ปี ข้างหน้าไว้ว่า ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มมากขึ้นซึ่งส่งผลให้ครอบครัวต้องรับภาระในการเลี้ยงดูและการพึ่งพิงสูงตามไปด้วย

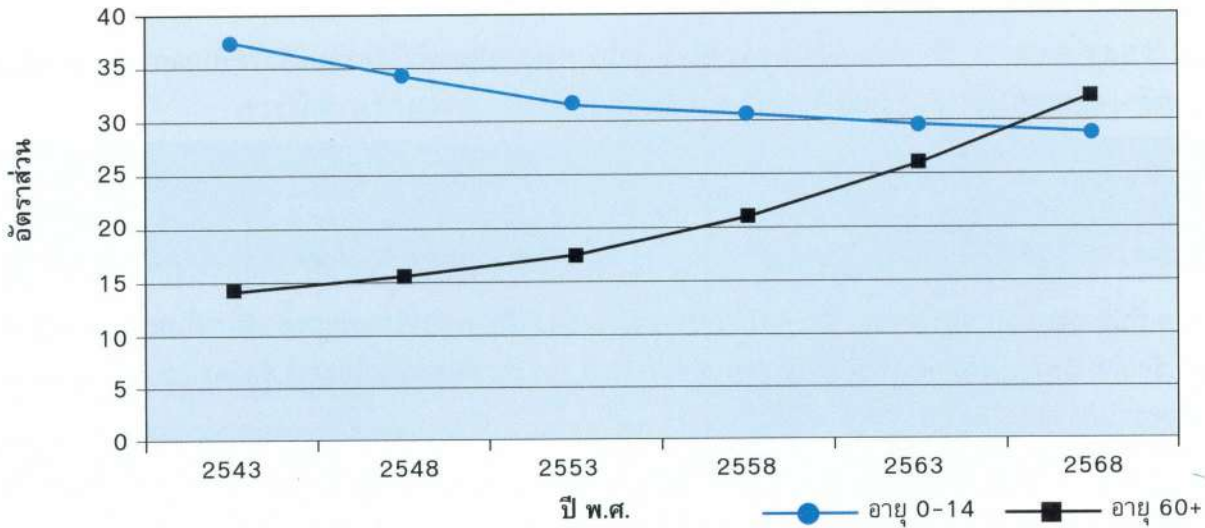
รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวเดี่ยว	9,377,588	55.5
ครอบครัวขยาย	5,423,794	32.1
อยู่คนเดียว	1,993,794	11.8
อยู่กับคนที่ไม่ใช่ญาติ	101,379	0.6
รวม	16,896,555	100.00

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส ปี 2546

อย่างไรก็ตามจากสถิติข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างปี 2542-2545 มีข้อสังเกตได้ว่า หลังวิกฤติเศรษฐกิจ สังคมเริ่มให้ความสำคัญกับเครือญาติโดยพบว่าครอบครัวขยายเริ่มมีอัตราสูงขึ้นจากปี 2542 ในอัตราร้อยละ 31.3 เป็นร้อยละ 32.2 ในปี 2545 ในขณะที่ครอบครัวเดี่ยวมีแนวโน้มลดลงและผู้ที่อยู่คนเดียวมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

ประมาณการอัตราส่วนการพึ่งพิงทั่วราชอาณาจักร

2. สัมพันธภาพในครอบครัว

ดัชนีความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัวของคนไทย (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล) มีแนวโน้มลดลงนับตั้งแต่ปี 2539 จนถึงปี 2545 โดยเฉพาะสัมพันธภาพที่อบอุ่นในครอบครัวมีค่าดัชนีลดลงจากร้อยละ 80.85 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 70.77 ในปี 2545 และพบว่าครอบครัวไทยมีการหย่าร้างสูงขึ้นในขณะที่การจดทะเบียนสมรสซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการสร้างชีวิตครอบครัวลดลง ส่งผลให้ความอบอุ่นในครอบครัวลดลงตามไปด้วย

ตารางแสดงดัชนีความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัวสำหรับประเทศไทย

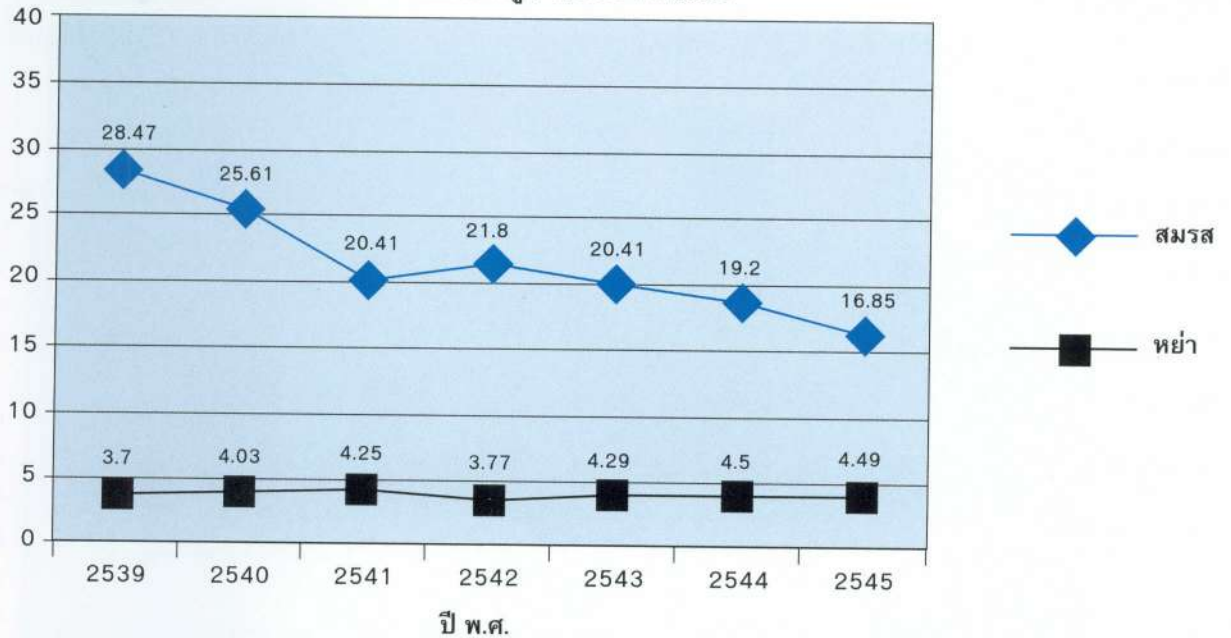
ดัชนี (ร้อยละ) ปี พ.ศ.	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพ							
การจดทะเบียนสมรส	78.59	71.42	55.91	52.78	57.09	54.26	48.36
การจดทะเบียนหย่าร้าง	64.69	58.82	56.73	66.54	55.43	61.95	61.24
ครอบครัวอบอุ่น	93.94	93.94	95.57	95.86	96.12	96.16	93.43
ดัชนีสัมพันธภาพที่อบอุ่นในครอบครัว	80.85	77.51	74.29	76.11	74.58	73.46	70.77
ดัชนีการพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจ	53.34	53.34	54.67	55.84	55.82	57.57	58.28
ดัชนีความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัว	69.80	67.58	65.94	67.50	66.52	66.46	65.12
ระดับการการพัฒนา	2.98	2.76	2.59	2.75	2.65	2.86	2.61

ที่มา : สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.มหิดล : 2547

หมายเหตุ ระดับ 5 = ดีมาก/ดีมากขึ้น (90.00-100.00) ระดับ 4 = ดี/ดีขึ้น (80.00-89.99)
 ระดับ 3 = ปานกลาง/ไม่เปลี่ยนแปลง (70.00-79.99) ระดับ 2 = ควรปรับปรุง (60.00-69.99)
 ระดับ 1 = ต้องปรับปรุง (น้อยกว่า 60)

ภาวะการจดทะเบียนสมรส-หย่าร้าง

หน่วย : คู่ : 1,000 คู่/เดือน

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

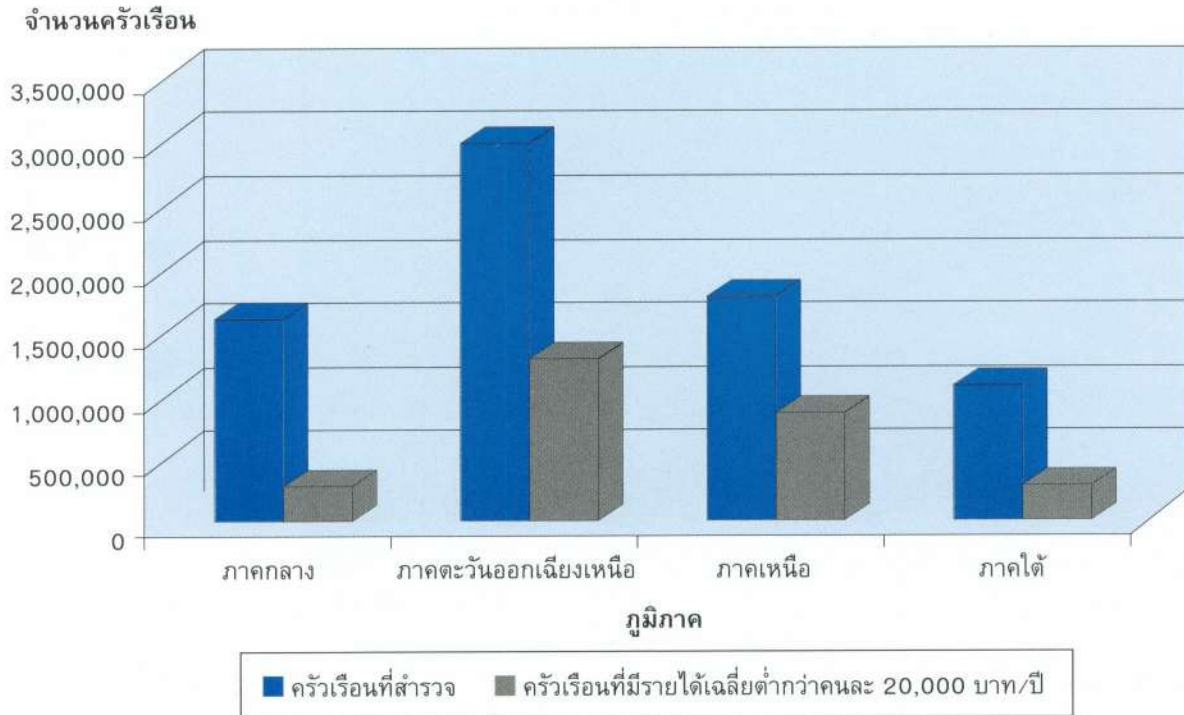
3. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยจากข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐานปี 2546 คู่ครัวเรือนมีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อคนต่อปี พบว่าในภาคเหนือมีครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อคนต่อปีมากที่สุด ร้อยละ 47.7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 43.10 ภาคใต้และภาคกลางร้อยละ 26.28 และ 17.16 รองลงมาตามลำดับ ทั้งนี้พบว่า ครอบครัวไทยที่สามารถพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจโดยมีรายได้มากกว่ารายจ่ายร้อยละ 10 มีอัตราร้อยละ 58.8 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : 2546) ประกอบกับนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร มีส่วนกระตุ้นด้านวัตถุนิยมมากขึ้น ทำให้รายจ่ายในครอบครัวสูงขึ้น และต้องมุ่งทำงานเพื่อหารายได้ใน การเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคนละ 20,000 บาท/ปี (เป้าหมายร้อยละ 70)

ภูมิภาค	ครัวเรือนที่สำรวจ	ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคนละ 20,000 บาท/ปี	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ	ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าคนละ 20,000 บาท/ปี	ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ
ภาคกลาง	1,604,542	1,329,319	82.84	275,433	17.16
ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	3,008,542	1,711,741	56.90	1,296,801	43.10
ภาคเหนือ	1,775,488	927,306	52.23	848,182	47.77
ภาคใต้	1,063,652	784,076	73.72	279,576	26.28
	7,452,434	4,752,442	63.77	2,699,992	36.23

จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าคนละ 20,000 บาท/ปี

ที่มา : รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยจากข้อมูล จปฐ. ปี 2546 กรมการพัฒนาชุมชน

4. ปัญหาเยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

จากปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้บิดา มารดา ต้องออกไปประกอบอาชีพหารายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ทำให้ขาดความใกล้ชิดกับลูก มีส่วนทำให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างขาดการชี้นำที่ถูกต้อง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร การตั้งครรภ์นอกสมรส พฤติกรรมรุนแรง และปัญหายาเสพติดและการติดเชื้อ HIV เป็นต้น

จำนวนเด็กและเยาวชนของสถานพินิจ พ.ศ. 2538-2546 จำแนกตามเพศ

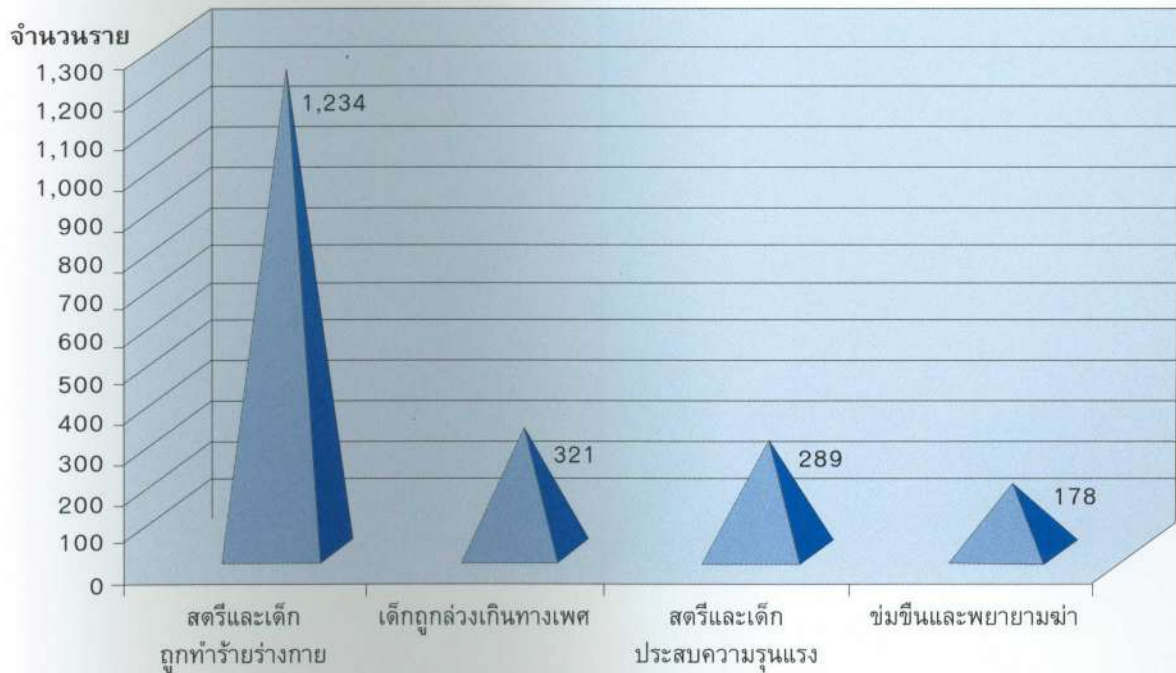
ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

เยาวชนชายมีการกระทำความผิดมากกว่าเยาวชนหญิง

5. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จากสถิติความรุนแรงของมูลนิธิคุ้มครองเด็ก พบว่าการช่วยเหลือเด็กในปี 2545 มีเด็กถูกทำร้ายและล่วงละเมิดทางเพศโดยผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัว เช่น บิดาตนเองและบิดาเลี้ยง (หรือญาติ) ร้อยละ 40.69

ปัญหาความรุนแรงที่พบปี 2546

ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข, มูลนิธิคุ้มครองเด็ก, มูลนิธิเพื่อนหญิง, มูลนิธิผู้หญิง

กล่าวโดยสรุป แม้ว่าครอบครัวจะต้องเผชิญกับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม แต่ครอบครัวไทยยังคงมีความผูกพันที่แน่นแฟ้น ซึ่งเป็นเกราะในการป้องกันปัญหาที่ตึงเครียด ซึ่งมีความจำเป็นที่จะปกป้องรักษาความผูกพันของครอบครัวนี้ไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ และเป็นทุนทางสังคมที่มีค่ายิ่งต่อไป

ให้ขาด
รวมที่ไม่
ติดและ

ออกแบบและจัดพิมพ์ที่ : บริษัท ไร่ไทยเพรส จำกัด
111/93-96 ซ.สามเสน 28 ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10310
โทร./แฟกซ์ 0-2669-2611-12, 0-2669-0300-4

รายงานประจำปี 2546-2547
สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

123 อาคารชั้นทาวเวอร์ส เอ ชั้น 22-23
ถนนวิภาวดี-รังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2612-8745-55
โทรสาร 0-2612-8781

E-mail : women.family@m-society.go.th
Website : <http://www.women-family.go.th>

ISBN : 974-9800-08-7